

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V., Báthory-utca 24. szám.

(„Faluk” Országos Földművelésügyi)

Telefon: Automata 294—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4, 1/2 évre 2, 1/4 évre 1 P

Budapest, 1934.

XV. évfolyam, 37. szám.

1934 szeptember 16.

Magyarország külpolitikai helyzete

Bethlen István gróf, Magyarország volt miniszterelnöke, a külpolitikai kérdések legavatottabb ismerője, nagy cikket írt az egyik budapesti napilap szeptember hó 9-iki számában a Magyarországot érdeklő külpolitikai kérdésekről. Bethlen István: „Magyarország helyzete az olasz és francia politika közeledésének küszöbén” címet adta cikkének és ebben a címben már benne van annak a kérdésnek a lényege, amely bennünket a külpolitikai helyzet mai alakulásánál a legjobban érdekel.

Minden magyar ember élénk figyelemmel, talán aggodalommal is, olvassa a külpolitikai híreket, amelyek arról számolnak be, hogy az Olaszország és Németország között felmerült elvi jelentőségű ellentétek Olaszországot mindinkább közelebb viszik Franciaország politikájához. pedig — ahogy azt Franciaország külügyminiszterének, Barthou-nak néhány héttel ezelőtt Bukarestben és Belgrádban tartott beszédéből látuk — ez a politikai irány egyáltalában nem kedvez a magyar revíziós törekvéseknek.

Bethlen István gróf rámutat arra, hogy a francia politikának az a törekvése, hogy Európa népeit két egymással élesen szembenálló táborba kényszerítse, azoknak a táborába, akik a revíziót ellenzik és azokéba, akik a revízió mellett vannak, tehát, hogy még ma is fenntartsa azt az állapotot, ami Európát szigorúan két részre, győzőkre és legyőzöttekre osztja, elvileg ugyan lehetséges, de a gyakorlatban keresztülvihető nem lesz. Nem lesz keresztülvihető azért, mert minden európai ország érdekei többirányúak. Minden országnak vannak olyan érdekei, amelyek a Páris-környéki békeszerződések mellett szólnak, de bizonyos szempontokból az is érdekük, hogy ezek a békeszerződések a jognak és igazságnak megfelelően megváltoztassanak

Példának Olaszországot és Jugoszláviát hozza fel Bethlen István és világosan rámutat arra, hogy mind a két országnak, minden franciabarát politikája mellett is, igen hatalmas érdekeik vannak, amelyek a magyar revíziós politika malmára hajtják a vizet. Jugoszlávia például sokkal szívesebben látná még azt is, ha Ausztria Németországhoz csatlakoznék, minthogy Olaszország tulságosan megerősödjék, s épp így Olaszországnak is vannak olyan érdekei, amelyek minden nemzetközi megállapodás ellenére is az osztrák és a magyar érdekek, másszóval a revízió táborába vezetik.

Ezzel szemben, fájdalom, igaz az, hogy a nemzetközi politika jelenlegi állása nem tulságosan kedvez a magyar revíziós törekvéseknek. Az a helyzet, hogy Magyarország két nagyhatalmi barátja: Olaszország és

Németország között ma eivi ellentétek vannak, Franciaország politikáját erősíti, másszóval a Franciaország gárdájához tartozó kisantant-törekvéseknek kedvez. De Olaszország nem fogja elfelejteni azt, hogy a háború utáni évek külpolitikai harcában Magyarország mindig hű fegyvertársa volt és nem fog megfeledkezni saját érdekeiről sem, s így remélhető, sőt csaknem biztosra vehető, hogy Olaszország politikájának várható irányváltozása nem jelenti egyben azt, hogy Magyarország barátságát teljesen elejti. A magyar revízió kérdése ma talán még megoldhatatlan, de a népek életében más időmértekkel mérünk, mint az egyes emberek életében és ezért sohasem szabad lemondanunk jogainkról és nem szabad elveszíteni a reményt, hogy a magyar igazság végül mégis csak győzedelmeskedni fog.

A kompolti templom megáldási ünnepségének előkelőségei

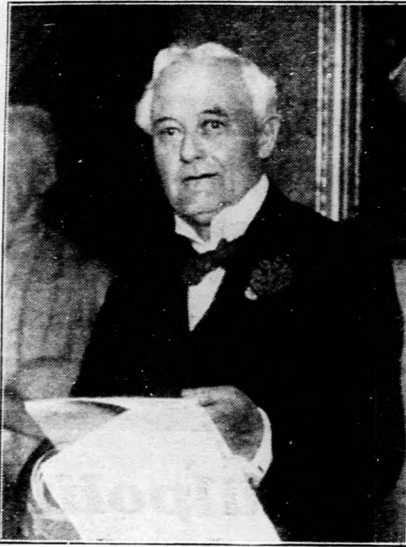
Balról jobbra: 1. Vágó Lajos kápolnai esperes-plébános. 2. Kristóffy János jószágkormányzó. 3. Szekeres László, a Faluszövetség főtitkára. 4. Mayer János ny. miniszter, a kerület országgyűlési képviselője. 5. vitéz Subik Károly, prelátnak-kanonok.

A vitézségi érmek megbecsülése

Régi közóhaj és sokszor hangoztatott kívánság volt a vitézségi érmek pótdíjának rendezése. A „Vasárnap” másfél évtizede harcol érte. Most végre, a háboru befejezése után tizenhat évvel, megoldják. Gömbös Gyula miniszterelnöké, az izig-vérig katonái az érdem, hogy megvalósul. De még most sem olyan mértékben és úgy, hogy minden méltányossági szempontot kielégítene, amit természetesen az ország szomorú teherviselő képessége is magyaráz. De viseltünk-e valaha ahhoz fogható terhet, mint amikor a legdrágább kincs-csel, a magyar férfiak színe-virágnak vérével öntöttük a végtelen harcmezők kietlen területeit? S azok a magyar vitézek, óriási hányadukban a magyar falvak elvont dolgos karjai, ma is jórészt a szomorú élet elesettjei... Sajnáljuk, hogy az egyszer elnyert nagyezüst és kisezüst vitézségi érmek tulajdonosai nem kapnak semmit, holott a háboruban a nagyezüstért 15 koronát, a kisezüstért 7 korona 50 fillért juttattak. Most csak a három, vagy a kettő nagyezüst jöhet számításba. Reméljük, hogy a beérkező kérvények számából — hiszen nagyon sok hős szíve megszűnt már azóta dobogni — megállapítható lesz, hogy nem olyan lényeges összegről van szó, ami kizárta ténnyé, hogy minden ezüst vitézségi érem tulajdonosa a nemzet megbecsülésében részesüljön. Ami méltányos is, mert a haza önmagát becsüli meg ezzel a nemes belátással...

Harmadfélmillió ember éhszálála...

Bődületes olvasmány az a franciayelvű vaskos kötet, amelyet a „Világnomoruság ellen küzdő bizottság” bocsátott közre. Az olvasható belőle, hogy a múlt évben harmadfélmillió ember pusztult éhen és egymillió kétszáz ezer ember lett öngyilkos az éhszáláltól való félelmében. De az is benne van, hogy ugyanakkor 568.000 vasuti rakomány gabonát, 144.000 vasuti kocsit rizst, 276.000 zsák kávé, 2,560.000 kilogramm cukrot, 250.000 mázsa hús konzervet és 1,500.000 mázsa friss húst semmisített meg, hogy a bő és nagy készletek le ne nyomják a piaci árakat. Még azt is megállapítja a pontos statisztikai adatok összeállítója, hogy ennek a szörnyű sok élelmiszernek egy kis része is elég lett volna az éhenpusztult milliók megmentésére. És ezt az épületes olvasmányt Genfben adta ki egy olyan bizottság, amely a Népszövetség védnöksége alatt dolgozik, s ennél fogva természetesen a legmegbízhatóbb adatokkal rendelkezik. Te is elámulhatsz rajta, magyar

Llewellyn Jones,

angol képviselő, nemzetünk őszinte barátja, aki ezidőszereint hazánkban tartózkodik.

testvér, mert szóról-szóra így van. No, nem minálunk éppen. Mi csak átéljük valahogy ezt a megjavított világot, ha a gyomrunk korog is néha. A muszáknál, meg a kínaiaknál esik meg az, hogy ilyen kis tömeghalálok produkálódnak. Meg a szomszédunkban, a szegény ruténok között, akiket a dicső csehek úgy felszabadítottak, hogy azóta éhen bögnek a Nagy Alföld után, s egész falvak pusztulnak el élelmiszer hiányában. Okos könyv ez, lélekemelő olvasmány. Csak még az hiányzik belőle, hogy hány kartelvezér és ágyugyáros rontotta el a gyomrát a dözsölésben ugyanakkor, mert valami lehangolónak is illenék benne lenni. Valaminek, ami a genfi bölcsességhez és belátáshoz hasonló...

BELPOLITIKA

Imrédy Béla Genfben, Fabinyi Tihamér Rómában

Fabinyi Tihamér kereskedelemügyi miniszter szeptember hó 6-án Bariban résztvett a levantei nemzetközi árumintavásár megnyitására. Fabinyi Tihamér a vásár magyar csoportját maga mutatta be Mussolini olasz miniszterelnöknek. A miniszter ezután Rómába utazott, ahol az olasz szakminiszteriumokkal gazdasági kérdésekről tárgyalt.

Imrédy Béla pénzügyminiszter genfi tárgyalásairól és azokon nyert benyomásairól a következőkben nyilatkozott:

— A Népszövetség pénzügyi bizottsága befejezte a magyar pénzügyi és gazdasági helyzetre vonatkozó tárgyalásait. A bizottság jelentése

már nyilvánosságra is került. A tárgyalások ez alkalommal csak rövid időt vettek igénybe, miután a bizottság előtt a Tyler-jelentésekből és a magyar kormány havi közleményeiből annyira ismeretes volt a helyzet, hogy csak az összefüggések megvilágítására és egyes jelenségek beható ismertetésére szorítkozhattam.

Eckhardt Tibor képviseli Magyarországot Genfben

Eckhardt Tibor országgyűlési képviselő, a magyar kormány népszövetségi megbízottja, szeptember hó 7-én Genfben érkezett, a Népszövetség közgyűlésére.

A magyar delegáció egyébként a következőkből áll: megbízottak: Tanczos Gábor nyugalmazott lovassági tábornok, Eckhardt Tibor országgyűlési képviselő, Tahy László rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a genfi magyar követség vezetője. Helyettes megbízottak: Apponyi Albertné grófné, Siedler Géza tábornok, Ottlik György, Szent-Istvány Béla miniszteri tanácsos és Baranyai Zoltán követségi tanácsos.

Templomavató ünnepség Kompolton

Lélekemelő ünnepségek középette áldotta meg szeptember hó 9-én a kompolti újrafestett és teljesen újjá renovált templomot vitéz Subik Károly egri prelátnak kanonok Heves vármegye előkelő közönségének részvételével. A szép ünnepen megjelent Hedry Lőrinc főispán, Okolicsányi Imre alispán, Szabó Gyula főszolgabíró, Kristóffy János jószágigazgató és sokan mások. A kerület népszerű képviselője: Mayer János ny. földmívelésügyi miniszter, Szekeres László dr., a Faluszövetség főtitkárának kíséretében vett részt az ünnep. A templommegáldás Subik Károly miséjével kezdődött, majd körmenetben körüljárták az új templomot, amelynek restaurálási költségeit nagyrésztben Mayer János ny. földmívelésügyi miniszter viselte, aki szülőföldjének templomát a község áldozatkészségével egyetemben méltóvá tette Isten dicsőségéhez. A templommegáldás után a népházban közbéd volt a gazdatársadalom részvételével. Az ebéden Vágó Lajos esperes-plébános köszöntötte Mayer Jánost, mint a község szülöttét, aki lehetővé tette a régi templom teljes átalakítását. Majd Subik Károly lelkes, hazafias szavak kíséretében a kompolti egyházközség tagjainak, különösen Erdélyi Ferenc főjegyző és Kaldau Ferenc községi bíró érdemeit méltatta, akik önzetlen munkásságukkal nagyban hozzájárultak a renoválás véghezviteléhez.

VILÁGKRÓNIKA

A Népszövetség tanácsának 81-ik ülészaka szeptember hó 7-én nyílt meg Genfben Benes Eduard cseh külügyminiszter elnöke alatt. A népszövetségi közgyűlés szeptember hó 10-iki ülésén szótöbbséggel hozzájárult ahhoz, hogy Oroszországot felveszi a Népszövetség tagállamainak sorába.

A német nemzeti szocialista párt birodalmi nagygyűlése az elmúlt héten ült össze Nürnbergben. Hitler birodalmi vezér kiáltványt intézett a párt tagjaihoz és azt hangsúlyozta, hogy a nemzeti szocialista mozgalom forradalmi korszaka végleg lezárult és most a békés munka biztosításának kora következik ezzel a jelmonddal: „Munkát és kenyeret a népek”.

A Kormányzó Ur megtekintette az őstehetségek kiállítását

Vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója és felesége szeptember hó 6-án meglátogatták a Magyar Őstehetségek Kiállítását, ahol ünnepélyesen fogadták a kormányzói párt. Lázár Miklós országgyűlési képviselő üdvözlő szavai után a Kormányzó Ur kijelentette, hogy a legnagyobb érdeklődéssel kísérte a parasztművészek kiállítását, amelyhez nagy várakozásokat fűz.

A kormányzói párnak Lázár Miklós és Bálint Jenő szerkesztő, a kiállítás főrendezői mutatták be a parasztművészek gazdag kiállítási anyagát. Teremről teremre járva nézte meg a kormányzói pár a kiállított képeket és műtárgyakat, közben bemutatták a kormányzói párnak a kiállító parasztművészeket is, akiket azzal tüntetett ki a Kormányzó Ur, hogy hosszasan elbeszélgetett velük.

Teljes egy óráig tartott a kormányzói pár látogatása a Magyar Őstehetségek Kiállításán, amelyről elhávozva, a Kormányzó Ur a legnagyobb megelégedését fejezte ki a látottak felett és azon óhajának adott kifejezést, vajha ezt a romlatlan izlést a nép őseréjét képviselő kiállító művészek megőriznék magukban. Végül megjegyezte a Kormányzó Ur, hogy a kiállításnak nemzetközi vonatkozásokban és idegenforgalmi szempontból is jelentőséget tulajdonít.

Méltányos részt kap-e a termelő a tollkivitel jövedelméből?

A „Vasárnap” sürgősen adatokat kér a tolleadás körülményeiről

Hetek óta csaknem mindennap hasábos cikkeket találunk a napilapokban, amelyek mind a tollkivitel kérdésével foglalkoznak. Legutóbb két olyan nagy cég, amely eddig is a legjelentékenyebb tollexportot bonyolította le, azzal az ajánlattal fordult a Nemzeti Bankhoz, hogy a tollkivitel teljes lebonyolítására társaságot alapítanak és arra kötelezték magukat, hogy a külföldre kivitt toll árából a Nemzeti Banknak éventé 2 millió svájci frank értékű nemes valutát bocsátanak rendelkezésére. A kivitei cégeknek ez az egyesülése azonban mégsem jött létre, de az a hatalmas összeg, amelynek beszolgáltatására vállalkoztak, ráirányította a közgazdasági körök figyelmét a tollüzletre és önkéntelenül is felmerült az kérdés, hogy milyen rész jut a beföldön és külföldön értékesített — és úgy látszik jó áron értékesített — toll árából a termelőnek?

Jól tudjuk, hogy a kereskedelmi forgalomba kerülő toll legnagyobb része a baromfikereskedelemmel és vágottbaromfi-kivittel foglalkozó nagykereskedőtől kerül ki, akik előbaromfit vásárolnak és azokat maguk kopasztatják. De igen jelentékeny az a tollmennyiség is, amelyet a gazdák gyűjtenek össze és a házaló tollgyűjtőkereskedők útján kerül forgalomba. Bennünket az az ár érdekel, amit a kigazdák kapnak az összegyűjtött tollmennyiségért s bár tudjuk, hogy az egyes gazdáknál nincs nagy mennyiségről, tehát nagy összegről szó, mégis fontosságot tulajdonítunk en-

nek a kérdésnek, hiszen a mai gazdasági viszonyok között a gazdáknak mindegy fillér fontos, távolról sem közbömbös tehát, hogy az összegyűjtött kis mennyiségeket a házaló kereskedők milyen áron veszik át tőlük.

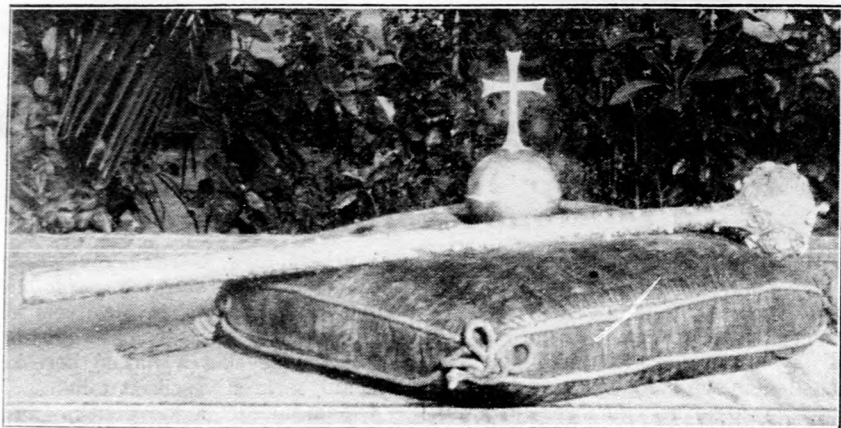
Utána jártunk a kérdésnek, amit azonban megtudtunk, az a legkevésbé sem megnyugtató. Értesülésünk szerint egységes, kialakult termelői ár egyáltalában nincsen, sőt a legtöbb helyen a tollgyűjtő kereskedő az árut nem is pénzért, hanem csereáruért veszi át a gazdától. Igaz, hogy a kigazdától összeszedett tollmennyiséget még válogatni és tisztítani kell s csak azután kerülhet a kereskedelmi forgalomba, tehát ezek a költségek is levonandók a kereskedelmi forgalmi árakból. Ez azonban nem ok arra, hogy a tollat a gazdától olyan nevetésesen olcsó áron vegyék át, ami a közvetítőkereskedelemnek a megengedettél jóval nagyobb hasznot biztosít.

Ahhoz azonban, hogy az illetékes tényezők védelmi intézkedéseket léptethessenek életbe, az szükséges, hogy a vidéki tollátvitelre vonatkozólag pontos és megbízható adatok álljanak rendelkezésre. Ha ezek a pontos adatok már megvannak, akkor ki lehet számítani azt, hogy milyen ár illeti meg a termelőt s nem kételkedünk abban, hogy az illetékesek haladéktalanul intézkedni fognak, hogy a gazdák itt se érje károsodás.

A Vasárnap, mint mindig, most is a gazdaérdekért lép sorompóba és ezért részt akarunk venni az adat-

Kép a most restaurált kompolti római katolikus templom megáldásáról

Kép a „Magyar törvény multja“ fővárosi kiállításról

Országalma, amelyet Zsigmond király nagyváradi sírjában találtak és Báthory István erdélyi fejedelem diszjogara

gyűjtés munkájában is. Olvasóinkhoz fordulunk tehát a kérdéssel, hogy a tolleadás körüli tapasztalataikat közöljék velünk és írják meg nekünk, hogy milyen áron, vagy milyen értékű csereáruért veszik át tőlük a kereskedők az összegyűjtött tollat. Amint megfelelő adatok állanak rendelkezésünkre, ezeket az *ületékes hivatal* rendelkezésére fogjuk bocsátani. Reméljük, hogy ott azután megfelelő intézkedés történik ebben az irányban is.

Németországban tartózkodó gazdajfjainkhoz!

Kedves fiatal gazdatársaim! Értésitek benneteket, hogy szabadságomról hazaérkeztem és a csereakció befejezésére vonatkozó előkészületeket már megtettem. A német ifjak szeptember hó végén utaznak haza és néhány napig együtt lesznek veletek és azután ti fogtok *Halléban* gyülekezni és onnan *Berlinen* át, ahol több napot töltünk, térünk vissza. Részletes tájékoztatót úgy a Ti, mint a szülők részére a legközelebb szétküldünk.

Távollétem alatt érkezett soraitokra külön levélben is válaszoltam és a szükséges felvilágosításokat megadtam. Nem mulasztatom el azonban, hogy e helyen is őszinte köszönetet mondjak mindazoknak, akik kirándulásaikról és tanulmányutjaikról ragaszkodó üdvözlétükkel kerestek fel. Szívélyesen üdvözlöl jóakarótok: **Tölgyes István dr.,** igazgató.

Fontányi József: Igen örülök, hogy azon a híres szőlővidéken kitünő barátokra tettél szert. Az értékes tapasztalatoknak, amit majd ott szerezhetsz, egy életen keresztül veheted majd hasznát. — **Dienes Lajos, Pálfi Sándor, Munkácsi Ferenc:** Őszintén örültem soraitoknak és hiszem, hogy a rajnai és moseli szőlősgazdák szeretetét megnyertétek, ami azt jelenti,

hogy jövőre is szívesen fogják látni azon a vidéken a törekvő magyar gazdajfjakat. — **Gaál József:** Soraidra levélben is válaszoltam. Kívánom, hogy további terved sikerüljön. Én, amint ígértem, a magam részéről is szívesen leszek segítségedre. — **Pozman László:** Soraidból látom, hogy minden idődet igyekezel okosan felhasználni és meglátod, hogy az életben ennek nagy hasznát fogod venni. — **Szalay József:** A szomszédságodban levő fiuk már mindnyájan irtak. Nagyon örülnék, hogy ha a Mosel partján fekvő takaros községből szintén küldenél egy lapot. Remélem, haza gyakrabban irsz.

Petőfi Sándor képe van az új ötven pengős bankjegyben

A Magyar Nemzeti Bank a forgalomban lévő, 1926. évi március 1-i kelettel ellátott 50 pengős címletű bankjegyeket 1934 szeptember 10-étől kezdődőleg a forgalomból bevonja. A bevonásra kitűzött időtartam 1935 március 31-ig terjed, amely időpontra a behívott bankjegyeket, úgy mint eddig, *fizetésképp el kell fogadni.*

A Magyar Nemzeti Bank az 1932. évi október 1-i kelettel ellátott 50 pengős címletű bankjegyeinek kibocsátását főintézeténél és fiókjaitéteinél 1934. évi szeptember hó 10-én megkezdette.

Az új bankjegy tiszta fehér papíron nyomott jegyeinek hossza 168 milliméter, szélessége 87 milliméter. A bankjegy előoldala két alnyomattal készült, melyek összhatásukban a jegy egész felületére kiterjedő *zöldesszürke-vöröses-zöldesszürke színű nyomatot* alkotnak, melynek hullámos vonalai között sugár irányban elhelyezett, reliefszerűen rajzolt „50“-es számjegyek láthatók.

Az új 50 pengős bankjegy jobb oldali részében széles, gazdagon díszített keretben *Petőfi Sándor arc-képe* látható. A bankjegy hátoldalát

Visky János „Terelés a Hortobágyon“ című képének metszete díszíti, ovális alaku keretrajzba foglalva. A hátoldal alapszíne egyébként éppen olyan, mint az előoldal színezése.

Elégett egy amerikai luxusgőzös

Szeptember hó 8-ára virradó éjszaka borzalmas hajókatasztrófa történt a newyorki kikötő bejáratánál. *Kigyulladt és teljesen elpusztult egy tizenegyezer tonnás luxusgőzös*, amely Kubából érkezett egy nyolcnapos kirándulásról. A gőzös 558 utasából csak 180 hajótöröttet sikerült megmenteni és kórházba szállítani. A borzalmas tüztől a hajót megközelíteni sem lehetett. A tizenkét mentőcsónak közül csak kettőt tudtak a vízre bocsátani. Az utasok a lángok elől a viharzó tengerbe ugráltak és sokan ott lelték halálukat. A megmentettek nagy része is súlyos sérüléseket szenvedett, vagy idegrázkódást kapott, amikor utastársait elevenen égni látta. A szerencsétlenségnek hősei is voltak. Egy szobalány egy kis gyermekkel elérte a mentődereglyét, az egyik matróz pedig egy 4 éves kisgyermeket vitt magával. Egy angol hajó legénysége 70 fülkölöt vett föl és mentett meg. A szörnyű katasztrófa világszerte mély megdöbbenést keltett.

A hatósági vizsgálat alatt elhangzott tanuvallomások szerint a tűz kitörésének oka különböző. Egyesek robbanásról, mások gyújtogatásról beszélnek. A vizsgálat arra is kiterjed, hogy mi okozta a hajó kapitányának halálát, aki a szerencsétlenséget megelőzően hunyt el. Kubai táviratok szerint a hajó legénységét közibük furakodott munkanélküliek lázították fel. Az amerikai lapok élesen támadják a hajó személyzetét, mert csak saját életük megmentésére gondoltak, amit, sajnos, a számok is alátámasztanak. Lapunk zártakor még harminc személy nem került elő, s megállapítani sem tudják, hogy tűzben vagy vízben lelték-e a halálukat.

ELADNÉK :

Eladó egy *járgánycesplő*, amely átalakítható répamag, bab, borsó stb. kicséplésére. Továbbá egy darab 30 cm. kőátmértű, függőkőves *daráló, lokomobil-lendítőkerék, faállványos körfűrész, műtrágyaszóró*, végül a nagyothallás minden fokához különféle *hallócső*. Cim: *Zachariás László, Magyarbánhegyes.*

Eladnék egy használt, de jó állapotban levő háromcollos lyukbőségű centrifugális *szívó és nyomó szivattyút*. Cim: *Valentiny János, Aszód, Deák Ferenc-utca 20., Pest-megyé.*

A rossz áron értékesíthető gyümölcsöt legokosabb megaszalni

Néhány szó az elkeseredett paksi szilvatermelők figyelmébe

Elkeseredett hangu levelet kaptunk egyik paksi előfizetőnkől. Azt panasolja, hogy *nincs ára a szilvának*. Az emberek egész napot dolgoznak, míg a gyümölcsöt leszedik és befuvarozzák a kecskeméti piacra, ahol kezdetben még csak megkapják a 6 filléres kilogrammonkénti árat, de mert sok az áru, nemsokára 4 fillerre csökken az ár. Ezért a pénzért pedig igazán nem érdemes szilvát termelni. Paksi előfizetőnk leveléből úgy látjuk, hogy ezt az árcsökkenést az átvevők kapzsiságának és rosszindulatának tulajdonítja, majd elkeseredésében azt írja, hogy nemcsak ő, de sorstársai is kíváncsiak a szilvafákat, mert mint tüzelő több hasznot hajt nekik, mint a termő gyümölcsfa.

A *Vasárnap* a magyar gazdatársadalom lapja. A gazdák minden sérelme a mi sérelmünk és minden ügykezetünkkel azon vagyunk, hogy a gazdák érdekeit védjük. Nem kell ezt külön hangsúlyoznunk, mert aki egyszer átolvasta lapunkat, az maga is meggyőződhetett erről. De paksi előfizetőnknek mégsem tudunk mindenben igazat adni. Igaza van abban, hogy 4 filléres ár mellett nem fizetődik ki a termelés, de nincs igaza ak-

kor, amikor azt hiszi, hogy az átvevők kapzsisága okozza ezt az árzuhanást és arra hivatkozik, hogy Budapesten 14—20 fillér a szilva ára.

Nem szabad azt az árat nézni, amit a budapesti vásárlóközönség kénytelen a gyümölcsért fizetni. Ebben az árban rengeteg költség van. *Válogatás, csomagolás* a feladóállomáson. *Szállítási díj* Budapestre. A budapesti nagykereskedők *illetékei, beszállítás* — rendszerint teherautón — a nagycsarnokból a városi fűszereshez. Természetes, hogy úgy a csarnoki, mint a fűszerkereskedő néhány fillért keresni is akar és azt se felejtjük el, hogy a fűszerkereskedő mindig kénytelen azzal számolni, hogy a megvett áru egyrésze a nyakán romlik.

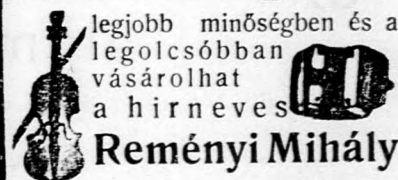
Amikor a 6 filléres árat — ami elvégre szintén nem kielégítő — az átvevők 4 fillerre „csapták” le, akkor ezt azért tették, mert bizonyára tudomásuk volt arról, hogy a budapesti piacon olyan sok volt a szilva, hogy csak a konzervgyárak vásárolták és azok is kilogrammonként mindössze 5 fillért fizettek a csomagolt, Budapestre szállított áruért.

Minden romlandó árunál s így természetesen a gyümölcsnél is, az a helyzet, hogy a piac csak annyit tud megfelelő áron felvenni, ami eladható. Különösen áll ez a magyar szilvára, amely minőségileg nem tartozik az Európában termelt szilvák legjobbjai közé. Éppen ezért az exportja is nehezebb, mert szilva csaknem valamennyi európai államban igen nagy mennyiségben terem.

Mi volna hát a segítség? Átmeneti enyhülést nyújthatna a gyümölcs-hűtőház, amely lehetővé tenné, hogy *tulterhelt napokon egy-két napra beraktározzák a gyümölcsöt*. Ez azonban csak átmeneti segítséget nyújthat. Ennél sokkal fontosabb és sokkal mélyebben gyökerező javulást jelentene, ha a gazdatársadalom arra rendezkednék be, hogy a nyári szezonban nehezen, vagy csak nyomott áron értékesíthető termését valamilyen módon elraktározza. Ez a mód pedig az általunk már többször ajánlott gyümölcsaszalás volna.

Munkatársunk sorra járta a budapesti nagykereskedőket és megállapi-

Minden hangszert

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hírneves

Reményi Mihály
hangszertelepe. Budapest,
VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

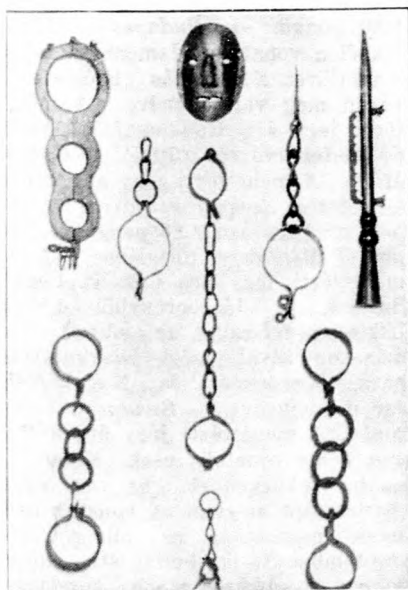
totta, hogy még ma is, amikor igazán csak a legszükségesebb közszükségleti cikkekre adnak behozatali engedélyt, *jelentékeny mennyiségben hozunk be Szerbiából aszaltszilvát*. Miért? Mert Magyarországon a gyümölcsaszalás még csak a kezdet kezdetén van és az aszaltszilva olyan cikk, amit a közönség nem nélkülözhet. A nagykereskedő kilogrammonként körülbelül egy pengő árban adja el az aszaltszilvát a kiskereskedőnek. Hogy ő, a nagykereskedő, mennyiért veszi, azt természetesen nem mondja el, de az általános kereskedelmi szokásokból arra lehet következtetni, hogy a jöminőségű aszaltszilvát, megfelelően válogatott, egészséges áruért ő maga is körülbelül 70 fillért fizet a termelőnek.

Ezek a számok eleget mondanak. Igazolják azt, amire már többször felhívtuk olvasóink figyelmét, hogy a gyümölcsaszalás bevezetése nemzeti érdek és elsősorban érdeke a kisgazdáknak, akik termésüket nyáron és nyersállapotban csak veszteséggel tudják értékesíteni. Egy gyümölcsaszaló felállításra nem drága és ha 10—20 gazda összeáll, közös költségen és közös fáradsággal megépíthetik a szükséges berendezést.

Nem kívánni kell a szilvafákat, hanem nemesíteni kell azokat. Olyan szilvát kell termelni, ami felveszi a versenyt a boszniai szilvával s akkor nemcsak a belföldi szükségletünket láthatjuk el magunk, hanem még exportálhatunk is.

Ugyanez áll sok más gyümölcsre is. Nálunk ugyan csak az aszaltszilvát fogyasztják nagy mennyiségben, de a nyugateurópai államok, elsősorban Franciaország, igen nagy mennyiségben hoz be Kanadából és Kaliforniából aszalt barackot, almát és egyéb gyümölcsöket is. A magyar gyümölcs pedig általában jobbízű, mint az amerikai és ha az aszaltgyümölcsök exportjára ugyanolyan gondot fogunk fordítani, mint a nyersgyümölcsökre, könnyen elképzelhető, hogy néhány év múlva a magyar aszaltgyümölcs komoly versenytársa lesz a tengerentúli aszaltgyümölcsöknek.

Legközelebb a szilvaaszalás módjáról fogunk ismertetést közölni.

Kép a „Magyar törvény multja” kiállításról

Most nyílt meg a budapesti Nemzeti Múzeumban ez az érdekes jogtörténeti kiállítás. Képünkön fent balra: kalodanők részére; mellette vaslemezről készült szegényalarc; középen két nyakpercc; jobbszélien szegénysip rosszul játszott zenészek számára, nyolc ujra készült szorítóval; középen pedig lábbilincsek.

A VASÁRNAP TANÁCSADÓJA

minden ügyben utbaigazít!

Egy amerikai professzor álmogyárat alapított

Ugy látszik, hogy a gazdasági viszonyok Amerikában sem jobbak, mint nálunk, csak hogy az amerikaiak ötletesebbek az öreg Európa fiainál és olyasmiből is pénzt tudnak csinálni, ami európai embernek eszébe sem jutna.

W. Hilton tanár, akit az amerikai orvosi körök eddig mint elméleti tudóst ismertek, ugyancsak a pénzszerzésre adta magát és elhatározta, hogy azokból az elméleti tudományos kísérletekből, amelyekkel eddig a *chicagói egyetem lélektani intézetében* foglalkozott, a tudományos babérok mellett jövedelmet is szerez magának. Elhatározása úgy látszik eredménnyel járt, hiszen a tanár urnak Chicago városában már fényesen berendezett magánzanatóriuma, gyönyörű autója és minden jel szerint tekintélyes folyószámla-betétje van valamelyik nagy chicagói banknál.

Hilton tanár kora ifjusága óta az *álmólélektani kutatásával* foglalkozott. Kísérletei folyamán rájött arra, hogy különféle külső behatásokkal nemcsak azt sikerült elérnie, hogy az embereket elálmosítja és elaltatja, hanem a különféle külső behatások arra is befolyással vannak, hogy az *alvó mit álmodik*.

Eddig csak tudományos értékű megfigyelésekről és felfedezésekről volt szó. De ekkor jutott eszébe a tanár urnak az, hogy még mindig

vannak gazdag emberek az Egyesült Államokban, akik hajlandók pénzt adni azért, hogy *éjszakánként szépeket* álmodjanak. Itt kezdődik a tanár ur kereskedelmi pályafutása.

Chicago legelőkelőbb negyedében fényűzően berendezett szanatóriumot nyitott, amely csak abban különbözött a többi hasonló szanatóriumtól, hogy az egyes szobák ágyai különféle technikai berendezésekkel voltak ellátva. Például: egy gombnyomásra *valamennyi ágy csendesen ringani kezd*, mint a kisgyermekek bölesője. Hilton tanár ur azt állítja, hogy ez a ringó mozgás kellemesen elálmosítja az ágyban fekvőt, amiben bizonyára igaz is lehet, hisz még a síró gyermek is elcsittul, ha az anyja ringatni kezdi a bölesőt.

De mindez nem elég. Amint az ágyban fekvő elálmosodott, egy másik gomb megnyomására újabb villamoskészülék lép működésbe: egy elektromos hangvilla, amely *állandó halk, zümmögő hangot ad*, ami azután már nemcsak elálmosítja az ágyban fekvő pácienszt, hanem a hang magassága, vagy mélysége szerint azt is befolyásolja, hogy mit álmodik.

De tévedünk, ha azt hisszük, hogy a beteg elaltatásával már befejeződött Hilton professzor szerepe. Amint a beteg alszik, akkor lépnek működésbe a többi szerkezetek. *Illatszerező*, amely különféle kellemes illatokkal

tölti meg a szobát. *Különféle színű lámpák* gyulladnak ki, *halk muzsika* szólal meg a betegszobában, s mindez állítólag befolyásolja azt, hogy az ápolás alatt lévő beteg mit álmodik.

Hilton tanár legalább is azt mondotta a nagy számban összegyűlekezett újságíróknak, hogy *teljes biztossággal irányítani tudja ápoltságainak az álmát*. Amint látjuk, Hilton tanár üzlete két részből áll: az unatkozó gazdagok először néhány hétre befeküsznek a tanár ur szanatóriumába, ahol „kikísérletezik“, hogy milyen külső behatásra mit álmodnak, s azután a kísérletek eredménye szerint teljes *„álmoberendezést“* ad el betegeknek a tanár.

Bizonyos, hogy Hilton tanár felfedezése rendkívül hasznos. Ha a betegeknek nem is, a tanár urnak bizonyosan. Ezt bizonyítja Hilton tanár tekintélyes — bankbetétje.

Filléres gyorsvonatok

A MÁV igazgatósága közli, hogy legalább ötszáz utas jelentkezése esetében *szeptember 16-án, vasárnap* a következő filléres gyorsvonatokat indítja:

Budapestről Pécsre. A menettérti jegy ára 5 pengő. — *Budapestről Szegedre*. A menettérti jegy ára 4 pengő. — *Budapestről Sátoraljaújhegyre*. A menettérti jegy ára Miskolcra 4 pengő, a többi állomásra 5.30 pengő. Ez a vonat Szerencsen és Sárospatakon is megáll. — *Budapestről Egerbe*. A menettérti jegy ára 3.30 pengő. — *Budapestről Móra*. Ennél a vonathoz odamenet a fel- és visszajövet a leszállás Székesfehérváron meg van engedve. A menettérti jegy ára Budapestre 2.60 P., Székesfehérvárról 0.70 P. — *Győrből Móra*. A menettérti jegy ára 2.20 P. — *Pécsről Székesfehérvárra*. A menettérti jegy ára 4.20 pengő. — *Szegedről Miskolcra* (Ceglédén át). A menettérti jegy ára 6.20 P. Cegléd, Szolnok és Jászberényből 4.50 P. Utközben fejszállás az említett állomásokon kívül még Kiskunfélegyháza, Kecskemét és Nagykőrösön van megengedve. — *Budapestről Sopronba*. A menettérti jegy ára 5 P.

A fenti vonatok csak abban az esetben közlekednek, ha az előirt utaslétszám megvan. A vonatok esetleges elmaradását az államvasut a szeptember 15-iki budapesti napilapokban a szokásos módon közlésezi.

Harmínchat kilométerre hord egy orosz ágyu. *Vladivosztokban* ágyut állítottak fel, amelyről a jelentés úgy szól, hogy méret dolgában a földön létező ágyuk között övé a világrekord. Pontosan 12.6 méter hosszú ez a haditechnikai szörnyűség, amellyel *36.8 kilométer távolságra löhet a szovjet-tüzérség*, tizenegy kilométerrel messzebbre, mint a legnagyobb japán hajóágyu. A neve: *Nagy Lenin*.

Munkában a rendőr-fotografus

A budapesti rendőrség bevezette a fotografálást. Szeptember hó 6-án egy utcai baleset történt, amelyet, — mint képünkön látható — megőrökít a fotografusrendőr

A „konnersreuthi csoda“ évek óta nem jelentkezik

Néhány évvel ezelőtt az egész világ újságjai hasábos cikkeket írtak *Neumann Teréz*ről, akit általában csak mint a *konnersreuthi csodát* emlegették.

Neumann Teréz egyszerű falusi nő volt, körülbelül harminc esztendő és addigi életében semmi rendkívüli nem fordult elő, míg egyszerre csak azt vette észre, hogy Jézus Krisztus sebei, az ugynevezett *stigmák*, az ő testén is látszanak. Az amugy is rendkívül vallásos nő áhitatos megdöbbenéssel

nássy dr., akit orvosi tudományos szempontból érdekelt a megmagyarázhatatlan jelenség. *Nánássy dr.* is elutazott *Konnersreuthba*, heteken keresztül tanulmányozta a jelenséget, de az erről írt könyvében csak azt tudta megállapítani, hogy *tudományos alapon nem talál semmi olyan okot, amivel ennek a jelenségnek a létrejöttét teljes bizonyossággal megmagyarázhatná.*

Nánássy dr. éppugy, mint a többi ideg orvos, aki *Neumann Teréz* esetével foglalkozott, azt az álláspontot foglalta el, hogy a fiatal falusi nő egy rendkívül ritka befolyásolható képességről tesz tanubizonyosságot és ez az *önbefolyásolás*, amit tudományos nyelven autoszugeszcionak hívnak, idézi elő a megmagyarázhatatlan jelenséget.

Orvosi körökben általánosan ismert tény az, hogy a szugeszció szinte hihetetlen dolgokat képes előidézni. Például gyakran előfordult már az is, hogy valamelyik befolyásolható embernek a kezét vagy más testrészét egyszerű fadarabbal érintették meg, közben azt mondták neki, hogy az érintés tüzes vassal történt és ezután

szabályszerű égési seb jelentkezett az érintés helyén a befolyásolt ember bőrén. Orvosi szempontból nem lehetetlen tehát az sem, hogy ez a rendkívül vallásos falusi nő, aki az orvosi vélemények szerint amugy is gyenge idegrendszerű és befolyásolható, *vallásos tulérékenységében ilyen szugeszció útján idézte elő testén a stigmákat.*

Az egyház természetesen a várakozás álláspontjára helyezkedett. Nem utasította el teljesen az orvosok véleményét, de úgy vélte, hogy meg kell várni, hátha még más jelenségek is következnek, amiből az egyház azután azt a következtetést vonhatja le, hogy a szentéletű és vallásos *Neumann Teréz*zel valóban csoda történt. Ezt írta *Nyisztor Zoltán dr.* is a *Neumann Teréz*ről megjelent könyvében.

Azóta esztendők teltek el és már évek óta *nem jelentkezik a stigmák* a falusi nő testén, sem más olyan jelenség nem merült fel, amiből arra lehetne következtetni, hogy *Neumann Teréz* az Ur kiválasztottja, aki arra hivatott, hogy csodákat tegyen. A legenda már elhallgatott, *Konnersreuthba* már nem tódulnak a vallásos hívők és a „*konnersreuthi csoda*“ azóta nyugodtan éli a maga egyszerű falusi életét.

NEMZETGAZDASÁG

2150 vagon gyümölcsöt exportáltunk augusztus hó végéig.

Néhány nappal ezelőtt jelent meg a *Külkereskedelmi Hivatal* jelentése, amely szerint augusztus hó 31-ig összesen 2150 vagon gyümölcsöt vittünk ki a külföldre. Különösen a szőlőexport mutat hatalmas fellendülést, mert eddig 40.988 métermázsát sikerült külföldre szállítanunk, szemben az előző évi 1148 métermázsával ugyanezen időpontig. A mennyiséget tekintve, a görögdinnye áll a második helyen, amelyből az előző évi 6419 métermázsával szemben ez évben augusztus 31-ig összesen 15.289 métermázsát exportáltunk. A szilva, sárgadinnye és körte exportjának mennyisége azonban jelentősen alatta marad a tavaly ugyanabban az időben külföldre kivitt mennyiségeknek.

A gyümölcsexport hatalmas fellendülésének egyik oka nyilvánvalóan az, hogy az idei rendkívül korai nyár folytán a gyümölcsök hamarabb értek be, de mindenesetre meg kell állapítanunk azt is, hogy *külkereskedelmi hivatalunk egyes propagandája, a magyar minőségi gyümölcstermelés fejlődése*, továbbá az a körülmény, hogy a magyar gyümölcs-exportőrök már megtanulták a gyümölcsök *kitünő és izléses csomagolását*, ugyancsak hathatós lépésekkel vitte előre a magyar gyümölcskivitel ügyét.

A magyar kiállítás sikere a **lembergi vásáron**. A lembergi keleti vásárt fényes külsőségek között nyitotta meg a lengyel kereskedelmi miniszter, aki a magyar *Külkereskedelmi Hivatal* kiküldöttjének és állandó varsói megbízottjának vezetése mellett, a lengyel kereskedelmi és

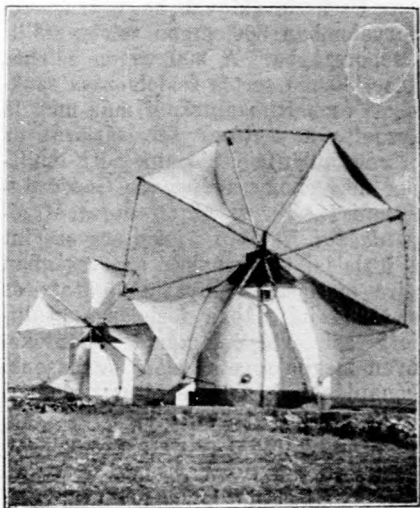
Neumann Teréz,
amikor még „csoda“ volt.

vette tudomásul ezt a csodát, s a nép, amely mindenütt a világon hajlamos arra, hogy csodát lásson, csakhamar bucsujáró helyé avatta a kis németországi falucskát.

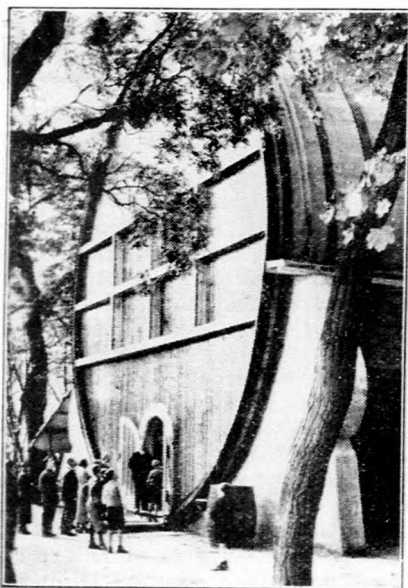
Természetesen az egyház is felfigyelt erre a „csodára“ és ép olyan magától értetődő, hogy Európa neves orvosai ugyancsak figyelmükre méltatták ezt a megmagyarázhatatlan jelenséget.

A katolikus egyház tudós kiküldöttei és Európa leghíresebb orvosai vizsgálták meg *Neumann Terézt*, de csak azt tudták megállapítani, hogy *semmiféle csalásról vagy szélhámoságról nincsen szó*, a jelenség okát azonban tudományos alapon megmagyarázni senki sem tudta. Időről-időre megjelentek a *stigmák Neumann Teréz* testén, a nő semmi fájdalmat nem érzett, az orvosok sem tudtak semmiféle belső elváltozást megállapítani és azután a sebek ismét elmúltak, hogy rövid idő múlva újra megjelenjenek.

A magyar katolikus egyház főtisztelendő *Nyisztor Zoltán dr.-t* küldte ki *Neumann Teréz* tanulmányozására, aki pár esztendővel ezelőtt könyvet is írt róla. De a magyar orvosi karban is akadt egy orvos, névszerint *Ná-*

Portugáliában ilyenek a szélmalnok

A világ legnagyobb hordója

A németországi Dürcheim községben emelték ezt az óriáshordót, amely 15 méter hosszú és 13 méter átmérőjű. A hordóvendéglőben 400 ember kényelmesen elfér.

politikai élet számos kitünőségének társaságában a magyar kiállítást is megtekintette. Az előkelő lengyel vendégek valamennyien a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkoztak a kiállított magyar terményekről, gyümölcsökről és tokaji borról.

Hütőház épül Nagykörösön. A magyar gyümölcs- és főzelékexport fejlesztése érdekében akció indult meg, hogy Nagykörösön, az ország egyik legfontosabb piacán gyümölshütőházat építsenek. A szükséges tőke legnagyobb részét a helyi pénzügyintézetek és helyi érdekeltségek adják össze, azonfelül az államtól is várnak részvételt.

300 vagon zsirt exportálnak a Rimamurányi Vasművek. Értesülésünk szerint a közelmúltban a Rimamurányi Vasművek megállapodást létesített Csehszlovákiával, hogy árucserforgalomban 300 vagon zsirt szállít Csehországba. A 300 vagon zsirhoz közel 30.000 sertés feldolgozása szükséges és a Rimamurányi már meg is kezdte a sertések felvásárlását az ország különféle piacain. Itt említjük meg, hogy a *Magyar Gazdaságkutató Intézet* és az *Országos Mezőgazdasági Kamara* jelentése szerint a hízalási tevékenység az országban újra emelkedő irányzatot mutat és az 1934 júliusában hízalásra beállított zsirsertések száma jelentékenyen meghaladja az előző év hasonló hónapjában hízalt sertések számát.

Ár alatt vesztegetik el a termelők a burgonyájukat. A burgonyaértékesítésre vonatkozó rendelet a közönséges étkezési burgonya termelői árát métermázsánként 3.87 pengőben állapítja meg. Az idej nagy termés

és valószínűleg a gazdák pénziánya arra készteti a termelőket, hogy tömegesen dobják piacra árujukat, s a felvásárló kereskedők nem is mulasztják el, hogy a gazdákat a termelői ár leszorítására rábírják. Helytelen ez az elszett eladás, miután szeptember végén, amikor a burgonya exportja igazában megindul, a piac sokkal felvevőképesebb lesz és a gazdák is megkaphatják a méltányos árat.

SZÖVETKEZETI ÉLET

A hitelszövetkezetek őszi programja

A termés betakarítását követő hónapokban igen fontos feladatok elvégzése vár a hitelszövetkezetekre. A földművelő nép tulajdonképpen évente csak egyszer, az őszi hónapokban jut jelentősebb bevételhez, nagyon fontos tehát, hogy ezek a bevételek tényleg hasznos és gyümölcsöző célok szolgálatába kerüljenek. Ezeknek a falu felé áramló jövedelmeknek helyes és célszerű felhasználása tekintetében mutatkozik a hitelszövetkezetek fontos őszi feladata és munkaprogramja.

Ezeket a hónapokat kell a hitelszövetkezeteknek felhasználni arra, hogy elsősorban adósaikat kötelezettségeik pontos teljesítésére, fokozott gondtal és körültekintéssel felhívják. Nagyon jól tudjuk, hogy a mai válságos és nyomasztó időkben a gazdatársadalom őszi bevételeinek száz helye is van, azonban az őszi kiadások között feltétlenül szerepel-

niök kell a hitelszövetkezeti kamattartozások kiegyenlítésének s az adósságok megfelelő tőketörlesztésének is.

Ugyancsak ezekben a hónapokban nyílik sok helyen alkalom arra is, hogy a hitelszövetkezetek takarékbetétállományukat a lehetőséghez képest gyarapítsák. Az új világgazdasági helyzethez alkalmazkodó mezőgazdaságnak új tőkékre, új hitelekre van szüksége, de ha a hitelszövetkezetek meg akarják indítani a mezőgazdasági hitelélet új fejezetét, akkor először gondoskodniuk kell arról, hogy a falusi tőkeképződés a hitelszövetkezeti hálózat gyűjtőcsatornáján belül mielőbb és minél szélesebb keretek között meginduljon. Legyen tehát a hitelszövetkezeti mozgalom őszi munkaprogramja: a tőkegyarapítás az új hitelélet megindítása érdekében!

Ennek a tőkegyarapítási tevékenységnek elsősorban a takarékbetétállomány szaporítására kell irányulnia. A hitelszövetkezeteknek az őszi hónapokban feltétlenül arra kell törekedniük, hogy a falusi lakosság minden egyes pengője, sőt az apró fillérek is — hacsak néhány hónapra — a szövetkezetekbe kerüljenek és a hitelszövetkezetek tevékenységét mozdítsák elő. Ezzel a törekvéssel a hitelszövetkezetek felbecsülhetetlen szolgálatokat fognak tenni a magyar gazdatársadalomnak, mert az új hitelélet megindítását s ezzel mezőgazdaságunk újabb fejlődését teszik lehetővé.

GAZDATUDÓSÍTÓ

Cirokszakál-árverést rendeznek a termelők

A ciroktermelők érdekképviselete az új idényben három árverési nap rendezését határozta el és pedig október 4-én, december 10-én és március 10-én. Egyelőre Mezőkovácsházán, a cirok termővidékének kelet-esanádi központjában, később pedig az érdekeltség kivánságának megfelelően, esetleg Békéscsabán és Szolnokon lesz árverés.

A lenrosttermelők kedvezőtlen helyzete

A tavasz folyamán megállapodtak a lentermelők a feldolgozóiparral az átvételi árakra vonatkozóan. A megállapodás alkalmával még kedvező termésre számítottak a termelők, de a szárazság a helyzetet kedvezőtlenül befolyásolta. A len átvételi ára a rostok hosszától függ és a leghosszabb rostok 70 cm-en felül 1. osztályba vannak sorozva. Természetesen ezek élvezik a legjobb árat. A kedvezőtlen időjárás következtében a termelők leg többjénél a rostok nem fejlődhettek ki és így az egész termésnek csak csekély hányada kerül az első kategóriába. Természetes, hogy ez a helyzet felforgatta a számításokat és ezért a gazdák megkezdtek a lenfeldolgozó gyárakkal a tanácskozásokat, hogy az árakat a rossz termésre való tekintettel most újból állapítsák meg, illetve jobb árakat biztosítsanak.

Az áruzsora ellen indított küzdelem uttörői és harcosai a

„HANGYA” SZÖVETKEZETEK

amelyek felbecsülhetetlen értékű árszabályozási tevékenységet fejtenek ki a magyar gazdaközönségnek úgy a közszükségleti cikkekkel való ellátása, mint legfontosabb terményeinek értékesítése terén. A falusi „HANGYA” SZÖVETKEZETEK ma már nemcsak fűszer, gyarmatáru, élelmiszer, gazdasági és háztartási cikkek, ruházati anyagok, stb., stb. elosztásával foglalkoznak, hanem

mind több és több falusi szövetkezet kapcsolódik be a gazdaközönség tojás, baromfi, gyümölcs, sertés, vágómarha, stb., stb. terményeinek értékesítésébe.

Minden gazdának saját jól felfogott érdeke megkívánja, hogy tagja legyen a „HANGYA” SZÖVETKEZETNEK, azokat vásárlásával támogassa, terményeit ott értékesítse és üzletrésztulajdonosok révén igyekezzék azokat erősíteni.

A szövetkezeti szervezkedésben, összetartásban nyilvánul meg az az erő, mely képessé teszi a falu közönségét a gazdasági bajok leküzdésére!

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Fásítsunk!

Évtizedek óta sajnálattal emlegetjük, hogy Alföldünk miért oly szegény fában! Miért nem övezik zöldelő ligetek minden gazda tanyáját és miért nem szegélyezik fasorok a mezei utakat!

Sajnos, még a községek se járnak elől jó példával. Hány falu széles utcája egy sivar portenger! Pedig egykét sor fa ültetése alig kerülne valamibe, s ha az első telepítés némi kiadással járna is, össze se hasonlítható ez azokkal az előnyökkel, amelyek a tervszerű utca-fásítás nyújt. Ki tagadhatja, hogy a ház előtti fák dus lombkoronája legolesőbb védelem az ellen, hogy a járművek által felvert por behatoljon az udvarra, a konyhába, lakásba, hol piszkít és az ember egészségét rontja. Gondoljunk arra, hogy milyen üdítő hatást gyakorol ránk, ha a ház előtti padon nem tikkasztó napmelegben, hanem zöldelő lombok árnyékában pihenhetjük ki magunkat! Milyen lelket megnyugtató, ha egy fasorokkal diszitett utcában járhatunk és nem rideg házsorok közt! Azt meg talán említeni is felesleges, hogy a legtöbb fa gazdasági hasznót is nyújt: így az eperfa lehetővé teszi a falu öregeinek a selyemhernyótenyésztést, az ákác és hárs pompás méhlegelőt nyújt, bármely faféleség rőzséje alkalmas tüzelőnek; a dió, alma, cseresznye pedig kedvelt gyümölcsöt terem.

Ha a fákat nem tulsűrűen, hanem pl. 8—10 méter távolságra ültetjük, akkor a közlekedést nem akadályozzuk és az átázott ut lassú száradása miatt se lesz okunk a panaszra.

Alsó képünkön egy közut ügyes fásításának keresztmetszetét adjuk.

A buza vetéséről

Bajos dolog a buza vetésének megkezdésére vonatkozólag általános értékű tanácsot adni, mert erre nézve elsősorban is a helyi körülményekhez s az időjáráshoz kell igazodni a gazdának.

Tanácsos általában véve megvárni a gabonalegyek főrajzási idejének elmúltát, ami rendszerint szeptember második felében éri el tetőpontját, de néha korábban, máskor későbbben következik be. Ha azonban egyébként az időjárás ősziessé vált s a talaj nedvessége már elegendő a buza gyors és egyenletes csírázására, akkor nem okvetlenül szükséges a gabonalegyek rajzását megvárni. Tapasztalati tény ugyanis az, hogy az őszi jól megbokrosodott, sok hajtást nevelő búzán a gabonalegyek kártétele nem számottevő.

A vetéssel kapcsolatban újból fel kell hívunk gazdáink figyelmét, hogy iparkodjanak exportképes, kitűnő buzaminőségek előállítására. A minőség ugyan a talajtól, az éghajlattól is függ, de azért nagy szerepe van ebben a fajtnak. A gazda leghelyesebben jár el, ha először kicsiben próbálkozik több fajttal s végül azoknál a fajtnál marad, amelyek viszonyai között legjövődelmőbbeknek bizonyultak.

A vetést megelőzőleg igen fontos dolog az *űszög elleni csávázás*. Sok tapasztalt gazda a nedves csávázásnak ad előnyt a porcsávázással szemben. Ők maradnak híven a régi rézgálicos csávázás mellett.

A holdankénti vetőmagmennyiség is fontos. Tekintettel arra a körülményre, hogy a nagyszemű buzafajtáknál körülbelül 3 millió buzaszem esik egy métermázsára, egyes aprószemű, finomabb jellegű fajtáknál ez a szám a 4 milliót is eléri, világos dolog, hogy a nagyszemű fajtákból több vetőmagot kell alkalmaznunk, mint az apró szeműekből.

Ha takarékoskodunk a vetőmaggal, ebben az esetben erősebb bokrosodásra készítjük a búzát és így sok lesz az értéktelen, bizonytalan beérésű sarjkalásunk. A magyar éghajlati viszonyok közt sokkal helyesebb, ha a buza hozamát az anyakalászosokra alapítjuk. Nálunk tehát a sűrűbb vetés lesz helyénvaló a ritka vetéssel szemben. Az a vetés ugyanis, amelyben sok az anyakalász, korábban, egyenletesebben érik s rendszerint nagyobb termést is ad. Tapasztalatok szerint átlag legalább 100 kg búzát kell katasztrális holdanként vetni. Kezdetben kevesebbet, későbbben többet. A gazda helyes érzelme és a helyi tapasztalatok adnak e tekintetben is legjobb tanácsot.

A must helyes kezelése, szállítása

Régi tapasztalat, hogy ha szüret előtt esőt kapunk, sok, — betegsége hajlamos — hibás, barnatőréses mustot szűrnek, mert, főként a kistermelők, nem szedik és nem sajtolják ki külön a rothadt fűrtöket, hanem

ahogy leveszik a tőkéről, egyenesen zudítják a présbe, hadd folyjon a leve! A barnatőrésre hajlamos borok kijavitása hosszabb időt vesz igénybe, költséggel is jár, deríteni, fejteni és szűrni kell a bort, úgy, hogy tényleges vesztesége származik az olyan termelőnek, ki akár tudatlanságból, akár nemtörődomségből nem igyekszik megelőzni a hibás szüretelést és nem szedeti külön a rothadt szemekkel bíró fűrtöket.

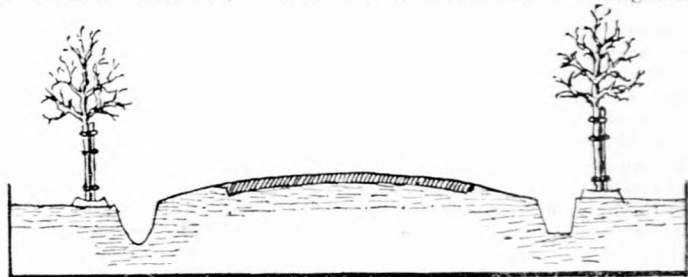
A korai mustért, mint ujdonsáért, *elég magas árat lehet elérni*, tehát célszerű tudni, hogyan lehet — azt arra a néhány napra, míg megérkezik a címzethez és kimérik — a kiejerdéstől mentesíteni. Korai mustunkat a rendesnél erősebben kénezett hordókba fejtjük. A magyar bortörvény megengedi, hogy ilyen alkalommal literenként 200 milligramm *összes kénessavat* vigyünk a mustba, amit úgy érhetünk el, hogy hektoliterenként 10 gramm tiszta kén égéstermékét juttatjuk a hordókba. Tekintve, hogy az elégetett kén gázai a must befajtésekor részben elillanhatnak, gazdaságosabb *cseppfolyós kénessavat*, esetleg *káliummetabisulfitot* tenni a hordóba.

A kénessavból hl-ként 20 grammot, míg a káliummetabisulfitból 30—35 grammot teszünk. Utóbbi szert egyik magyar vegyészeti gyár egyformasulyu tablettákba sajtoltva, hozza forgalomba. Így sokkal egyszerűbb az adagolás, nem kell méricskelni.

Teherautón vagy szekéren könnyű a must szállítása, mert hiszen mindjárt a kiméroló telepén teszik le a hordót. Vasuti szállításnál azonban nagyobb a kockázat, mert a vasut szigorú előírásokkal biztosítja a maga érdekeit. A hordókat nem szabad teljesen lezárni (nem is tanácsos!), hanem olyan dugókat tesznek a hordókba, melyek a középen át vannak furva és e lyukon át vékony nádszál van behuzva, melyen keresztül a mustból a szénsvav elillanhat.

Még e biztosítékon felül a feladóknak, illetve a címzettnek kell viselnie minden előfordulható bajt, felforrást, hordó szétvetődését, a must kifutását eredményezhető kockázatot, stb.

Ennek a szigorú előírásnak az az eredménye, hogy csak igen kismennyiségű must kerül vasuti szállításra, inkább csak kisebb körzetekben autótól hordják szét az árut a kereskedők. A hordókat csak térfogatuk 70—75

Közut fásításának keresztmetszete

százalékáig töltik meg, hogy legyen elegendő hely a mustnak az esetleges kiejedésre. Külföldre szállításnál szintén vagy *káliummetabiszulfítot* tesznek a mustba, vagy *katodin gépen* eresztik át.

Irsai M. József

Szőlő és borpiazi tájékoztató

A legutóbbi háromnapos országos eső sok helyen érezhető károkat okozott. A gyengébb héju szőlők rothadása, sajnos, gyorsan megkezdődött és így a gazdák kénytelenek voltak nekifogni az ugynevezett „kényszerszüretnek”.

Nem lehet, szerencsére, általánosítani ezt a helyzetet, mert vannak községek, melyek határában az erősebb héju fajok baj nélkül átestek az esőn is és a mostani szép, verőfényes időjárás mellett tovább fejlődik az ilyen fajok fürtjeiben a cukor.

A termelők az eső okozta károk híreinek hatására alatt sok helyen huzódognak a kereskedelem által ígért mustcukorfokkénti 0,5—0,6 filléres árban odaadni mustjaikat. Sőt egyes márkaborokat termő vidékeken cukorfokként 1 fillért is kérnek.

Külföldi nagy cégek részére több ciszterna korai édes mustot már kiszállítottak részben lekénevezve, részben pedig az új német eljárás szerint *katodizálva*. Ennek a katodizálásnak igen nagy jelentősége lesz rövidesen a borászatban, mert feleslegessé teszi az egészségre ártalmasabb kénezést és megállítja bizonyos időre egy a must kiforrását, mint az edesebb borok utóerjedését, stb.

Maga a művelet nagy vonásokban abban áll, hogy egészen gyenge villamosáramot vezetnek a mustba, illetve a borba oly módon, hogy a pozitív és negatív sarkok között minimális mennyiségű ezüstöt választanak ki, amely a folyadékba kerülve, megállítja az erjedést.

Az óborok iránti kereslet *egyetlenre lanyha*, addig nem igyekeznek a nagykereskedelem óborszükségetét fedezni, míg azt nem látja, hogy milyen is lesz az új *bortermés minőségileg*. 12 fokos és ennél erősebb óborok ára szilárd és ilyen minőségűből alig kerül piacra itt-ott kisebb urasági tétel.

Apró jótanácsok

Idői buzatermésünk megmutatta, hogy a termés nagysága milyen szoros összefüggésben van az előveteménnyel és a rendes talajműveléssel. A tavaszi hőség és szárazság okozta károk jelentősen kisebbek voltak ott, ahol a buzát megfelelő elővetemények után termelték s ahol a helyes talajművelés segítségével mindent elkövettek a talajnedvesség megőrzésére. Elég jól sikerült a buza még a mostoha viszonyok között is ott, ahol borsó, lencse, mák, pillangós takarmánynövények voltak a buza előveteményei; eléggé jól sikerült továbbá — legalább az Alföldön — a tengeri után vetett buza is. Már gyengébb volt a csalámadé után, amikor egy szántásba került. Ott azonban, hol a csalámadé után két szántást kaphatott, ott igen jó termést adott. Igen rossz, lesült buzákat arattak répa és kender után. Ezekből a tapasztalatit tényekből kifolyólag a jövőben gondosan válogassuk meg a buza előveteményeit!

Tarka Krónika

Híres-neves színész volt a maga idején *Szerdahelyi*, a Nemzeti Színház daliás művésze, akit arról is ismertek, hogy a jó bort nem vetette meg. A régi tabáni vendéglők buzgó látogatója volt.

Egy szép koranyári délidőn is Tabán felé igyekezett s észrevette, hogy a Gellérthegy csalitos oldalán egy szomorú képű öregasszony nagy óvatossággal kötelet köt az egyik fa ágára.

— Ejnye, ejnye! — szólott hozzá a művész, — mit csinál ön? Nem gondol a gyermekeire? A családjára?

— Dehogy is nem! — sóhajt az öregasszony. — De mit csináljak? — kérdi megrettenve.

— No, nem kell azért a bátorságot elveszíteni! — biztatja Szerdahelyi a nénikét. — Jöjjön velem. Majd megvizsgálódunk. Mindenre akad orvosság.

És beviszi az öregasszonyt az egyik vendéglőbe. Ott aztán megvendégeli az anyókat és vizgasztalja, hogy így az élet, úgy az élet... Mindenkit megpróbál az, csak nem szabad kétségbeesni. Jöhet még jobb is. A sorscsapások előbb-utóbb elmulnak.

Az anyóka csak hallgat és eszik. Még pár pohár bort is felhajt közben.

Végül aztán, amikor már jól ki-prédikálta magát, megkérdi tőle Szerdahelyi:

— Aztán mondja, lelkem, mi indította magát arra a szörnyű gondolatra?

Az öreganyó szemöldöke felszalad:

— Mire?

— Hogy felakassza magát.

— Én? — rikácsol a fogatlan banya. — Eszem ágában sem volt. A ruhát akartam kitergetni. De ha uraságod ilyen sok szamarat összebeszél, elkésem vele és nem szárad meg estig. Az uram aztán megdögönyöz, pedig uraságod érdemelné meg.

*

Nemrégén halt meg a románoknak

A feketerigók, seregélyek és verebek kizárólag a nappali napfényes órákban, vagy holdvilágos éjszaka szeretik ellepni a szőlőket és gyümölcsösöket. Távoltartásukra igen jó eredményt értek el már több helyen törött tükördaraboknak, vagy fényes (ónozott) bádoglemezeknek a szőlőkarókra akasztásával. Ezek szokatlan vakító fényükkel megijesztik s így elűzik a kártékony madarakat.

A bagolyféle hernyója ezidőn a kapásokban és a lucernásokban igen nagy károkat okozott. Hihetetlen mennyiségben lépett fel némely helyen ez a kártevő. A védekezés legjobb módja az okszerű, ren-

egy hadsereg-főparancsnokuk, bizonyos *Mossiu* nevű tábornok, aki mindent igyekezett elkövetni Erdély eloláhosítására. Amikor ez a tábornok Tordán tartózkodott, kíséretével felkereste a Vargha Marci vendéglőjét, ahol aztán jó magyarosan, hétszeglere belakmározta.

A tábornok elégedetten törölte csutakos bajuszát, és hívatta a vendéglőst.

— Maga az a Vargha Marci?

— Én volnék, kegyelmes uram, igaz kicsiségemben.

— Milyen világ van Tordán?

— Haj, haj! — sóhajt a Marci, mint egy fujtató — jobb arról hallgatni, kegyelmes uram.

— Dehát mégis! — huzza össze moreszemöldökét Mossiu. — Nincs valamire szükségük? Talán én segíthetek...

Marci elgondolkozik.

— Egy huszárkaszárnya kéne ide, kegyelmes uram.

Mossiu büszke mosollyal néz végig az asztalon, az oláh tiszték arca pedig felragyog.

— Derék város, derék város! — bólogat elégedetten a tábornok. — Nem fél attól, hogy elrománosodik. És a tordai lányok is bizonyára örömmel gondolnak a mi délceg huszárainkra...

Marci zavartan birizsgálja a bajuszát.

— Másrul van itten szó, kegyelmes uram. Nem éppen a lányok óhaja volna.

— Hanem? — ráncolódik Mossiu homloka. — Minek akkor ide a huszárkaszárnya?

— Sovány föld ez nagyon, kegyelmes uram és kevés az állatunk. Alig van trágyánk. Abból kellene több, azért kívánjuk a huszárokat.

Mossiu orra akkorára nyuladt, mint egy kardhüvely s a lucskos káposzta ize is kipárolgott a szájából.

Tordán pedig ma sincsenek oláh huszárok.

MÉZES JÁNOS.

des talajművelés, a gyomok irtása ugyan a szántóföldeken, mint dülőkön, árokparton. Különösen a parajfélék bozótjai annak télire menedéket ezeknek a kártevőknek s egyéb káros rovaroknak is. Irtasuk tehát a gyomokat mindenütt, ahol találkozunk velük. A dülőkön, árokparton, határ szegélyeken, mesgyéken ne tőrjünk meg semmiféle gyomot. Különösen a parajféléket kaszáljuk le annyiszor, ahányszor megnőnek. Egy kiváló magyar gazda, a csorvási uradalom volt igazgatója, *Szabó János* hajdanában a dülötakat is rendszeresen tárcsáztatta, még füvet se türt rajtuk, mert meggyőződött róla, hogy a bagolyféle invázió minden esetben a gyomokdülökről, mesgyékről indul ki.

PÁSZTORTÜZ

Három leány együtt a Dunába...

A pesti rendőri események közül a közelmúltban szívembe markolón megragadt egy újsághír. Három falusi magyar leány végzetes pusztulását tárgyalta.

Sós Erzsé és még két társnője nagy reménységgel, ártatlan fiatalágukkal valahonnét, valamelyik vidék csendes, de gondterhes falujából feljövénnek a bűbajos Budapestre szerencsésüket keresni. Véknyan juthattak hozzá a pesti kétes értékű szerencséjéhez, mert egy napon azt vették észre, hogy mindenből kikoptak, sőt talán még az ártatlanságuk is áldozatul esett? Alkalmazást nem találtak. Keresetük annyi sem volt, hogy a lakást fizetni tudják. Semmi próbálkozásuk nem sikerült. Lassan mindent eladogattak. Koplaltak. Már az fenyegette őket, hogy az utcára kerülnek.

Ekkor a három bohó falusi leány eladta a megmaradt holmiját is s az így nyert pénzből még egyszer jólaktak. Megnéztek valami rémes mozi-darabot is, ahelyett, hogy a templomba mentek volna... Aztán ők hárman, mivel falujukba visszamenni szűkenk szűknek már, kézt a kézben összefogódzkodtak és nekiindultak a pesti nagy Dunának... De nehezen ment a végső halálugrás!... Mégis végül a Margithidra felérvén, megcselekedtek... Még utolszor kezet szorítva, egyszerre ugrottak. Két leányt elso-dort az örvény, a boldogtalan Sós-leányt — talán még 21 éves sincsen? — kimentették s azután egy rendőri hír keretében napirendre tértek felet-tük.

Kérdem tőletek, kedves falusi testvéreim, hogy vajjon napirendre térhetünk-e mi? Fenntartható-e, türehető-e ez így tovább, hogy a mi faluról Budapest bükkörébe felkerült drága falusi véreink a léha, idegen lelkű, idegen erkölcsű fővárosi élet áldozataivá züllődjének testi-lelkileg, száz és száz esetben a pusztán meg-hagyott boldogtalan életük öngyilkos félredobásával? A zubringerek, a kerítők, a Dob-utcai nagyságák, az emberhust faló gyári munka háló-jából ezrével, tizezrével kerülnek ezek a ronggyá gázolt szerencsétlenek a világvárosi erkölcstelenség szemétdomb-jára!... Ez a mi veszteségünk... Ez nem maradhat tovább közömbös reánk. Szerintem az állam leghathatósabb támogatása mellett kellene teremteni olyan intézményeket, melyek megelőznék, hogy a faluból fölkerült véreink immár hármával ugráljanak az örvényes nagy Dunába, vagy süppedjenek még végzetesebb erkölcsi mocsárba! Továbbá nagy mentő és építő feladatukul kitűznék és végre-hajtának azt is, hogy a vidékről föl-

került mindkét nemű szüziés ifju erők ne váljanak salakjává és mocskává az idegen élősdiektől megszállott fővárosnak, hanem legyenek és maradjanak azok a sziklák, amilyenek az otthonukban élő falusiak s amilyenek-vel visszahódíthatnánk, megteremt-hetnénk országunknak azt az igazi,

tisztább magyar gyönyörű fővárosát! A falu drága népe nem lehet tovább és a jövőben még sokáig ilyen fővárosi mocsártöltelék, mert az ártatlanok pusztulása a vezető magyar elemek megbocsáthatatlan bűne és gonoszsága marad!

MÓRICZ PÁL

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Őszi ruhák felfrissítése

A ma annyira divatos pulloverek, kötött-szövött, horgolt ruhák, kabát-kák, sapkák és sálak kezeléséhez, tisztításához érteni kell, mert különben az első „mosás” után hasznavehetetlenné válnak. Legtöbbször az a panas-z, hogy a horgolt, kötött holmi mosás után összeugrik, vagy pedig egyes részein kinyulva, formátlanná válik. Pedig ennek könnyű elejét venni azzal, hogy mielőtt készítésük-höz hozzáfogunk, a pamutot langyos vízbe beáztatjuk, gyengén megnyom-kodva kiszárítjuk s csak azután vesz-szük munkába. Az ilyen „felavatott” pamutból készült ruhaneműek nem ugranak össze többé, akárhányszor mossuk is ki azokat.

A kötött és horgolt holmik mosá-sához legjobb epeszappan-, vagy szap-pangyökérolatot használni, mivel az ilyen ruhaneműt dörzsölni, surolni nem szabad, csak szappanos lében való áztatással és nyomogatással tá-volítjuk el belőlük a piszkot. A ki-mosott darabokat nem akasztjuk fel száradás céljából, hanem megfelelő formájukban elrendezve vízszintesen helyezzük el valamely tiszta terít-re. Ha teljesen megszáradtak, a pa-mutfonalak újra habosan könnyű, lazaserkezetű lesznek, ami legfőbb di-

szé ezeknek a ruháknak és vasalásu-kat feleslegessé teszi. A horgolt sap-kákat tányérra huzva szokták meg-száritani.

A kötött-szövött anyagok mosásá-hoz alkalmas epeszappan- és szappan-gyökérfőzetet házilag is elő lehet állítani. Epeszappan készítéséhez 1 liter friss, megszárt marhaepéhez 40 gramm porított timsót, egy másik edényben levő 1 liter epéhez pedig 40—50 gramm konyhasót adunk. A két folyadékot aztán hónapokig állni hagyjuk, majd összeöntjük és a tiszta epét leszűrjük. Gyorsabb eljárás az, ha a friss epét kétszerannyi sulyu al-kohollal leöntve jól összerázzuk, meg-szűrjük és vérfürdön átgőzöljük. Az így megtisztított marhaepét aztán kókuszszappan oldatával hidegen ösz-szekeverjük és az így nyert anyagot a ruhák tisztítására sikerrel felhasználhatjuk.

A szappangyökér a dercefű hü-velyknyi vastag tökéjének főzete, melyet gyapjuruhák, sálak és selyem-anyagok tisztítására is fel lehet hasz-nálni.

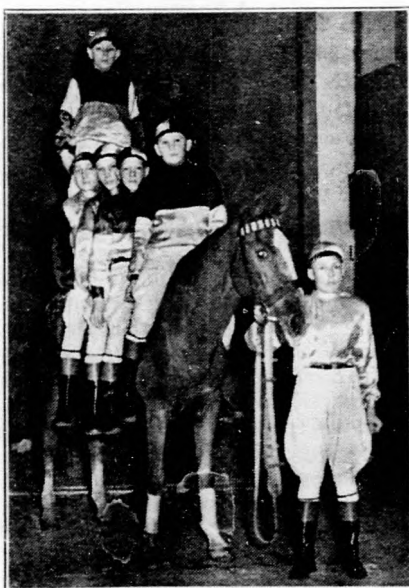
Kényesebb szöveteket, melyeknek festékét kimelni kell, kvillája-gyökér-rel tisztíthatunk, mely egy Chilében otthonos növény kérgéből készül és nálunk minden drogériában kapható.

Ételreceptek

Céklafőzelék. A céklát megsütjük, vagy főzzük, meghámozva, karikára vágva, ecetes vízbe tesszük, esipetnyi kömény-nyel, sóval, cukorral. Egy-két napig hagyjuk így, aztán apró kockára vágjuk. Kevés, egészen fehér rántást készítenk, feleresztjük hideg vízzel, belerakjuk a céklát annyi ecetes lével, hogy szép színe és jó íze legyen és felforralljuk. Tálalás előtt tejfelt, esetleg cukrot, sőt adunk hozzá. Bundás kenyérral igen jó.

Burgonyakocka. Gyurt tésztát készí-tünk s azt kockára vágjuk. Burgonyát hajában főzünk és meghámozva, forrón tesszük a zsírba, melyben aranyszínűre pirítottunk apróra vágott hagymát és paprikát, a burgonyát a lábában jól összezuzzuk, megszózzuk és beletesszük a kifőtt tésztát.

Babtorta. Huszonöt deka szárazon át-tört babot, 20 deka vaníliás cukrot 2 to-jássárgájával egyszerre keverünk ki ne-gyedórán át, 5 deka morzsát és a 2 to-jás habját, 1 kanál rumot, vagy likört keverünk még hozzá, vajjal kikent for-mában megsütjük s ha kihült, csokoládé-mázzal vonjuk be.

Egy német lovasünnepség legkisebb résztvevői

H I R E K

Buval csapott csordám...

Buval csapott csordám
Legelőre ballag,
Piroslík szőrükön
A keserű harmat.

Szomorodott szívvel
Nyomukat sétálok,
Sírva bölöngatnak
Pipacsok az árkon.

Árva tilinkómon
Feljajdul a nóta,
Lelkem parasztbuját
Futó szélbe szórja.

Méret vagyok én szegény,
Méret nem szeret senki,
Méret kell gazdag urnál
Szolgalegény lenni...!

RAGYOGÓ LŐRINC PÁL
(Budapest)

Esik eső...

Esik eső, nyári eső, de nagyon,
Vár engemet az én kedves galambom.
Messez lakik, nem mehetek hozzája,
Ha elmennék meg is áznék tisztára.

Nem akart a nyári eső elállni,
Eső végét nem győztem én kivárni.
Elindultam a szakadó esőben,
Várt a rózsám gyöngyvírágos kedvében.

MISÁK FERENC
(Alberti-Irsa)

Nyári dél...

Fű se moccan, lomb se rezdül,
Forró és tikkadt a vidék;
Szomjas akác árnyékában
Delel a gulya szanaszét.
Vitorlázó felhő
Játszva fellegeket nem üz,
Lángol a nap! — piros máglya —
S dől belőle a tűz, a tűz!

Tücsök zeng aranyló tarlón,
Pille repül a légen át...
Zöldhasu gyík fut az úton,
S nagy-messze ring a délibáb...
Áll a nap fenn, áll az idő,
Alant most minden elphint;
Szénakazlak közt bolyongva,
Itt buvik valahol a csend...

Pipacs virit mosolygva,
Kalász zenél, zeng és zizeg...
Piros kendős lányka ballag,
A kútból hoz jó friss vizet.
A levegő telve itten
Illattal meg zümmögéssel;
Behunyom a szemem csendben
S álmodozom a vetéssel...

CSOMAY GÁBOR
(Vecsés)

Géppuskákkal felszerelt francia
hadirepülőgép

Kinevezés. A Kormányzó Ur a vallás- és közoktatásügyi minisztérium előterjesztésére *Ihrig Károly* dr. egyetemi magántanárt, a *Magyar Gazdaszövetség* igazgatóját, a *József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem nyilvános rendkívüli tanárává* kinevezte. *Ihrig Károly* dr. a szövetkezeti politika tárgyköréből fogja előadásait tartani és a mezőgazdaságpolitikai intézetet fogja vezetni.

Fegyelmi eljárás tizenkét debreceni tisztviselő ellen. *Kupás Sándor* számvivő-ségi számtiszt még a tavasszal 84,000 pengőt sikkasztott el Debrecen városától a *vigalmi adóbevételből*. Ezzel kapcsolatban *Vay László* báró főispán fegyelmi eljárást rendelt el a számvivő-ségi tisztviselők közül tizenkettő ellen, akik a vigalmi adókezelés ellenőrzésével voltak megbízva, de a belügyminiszter által lefolytatott vizsgálat szerint az ellenőrzést hiányosan és szabálytalanul gyakorolták.

Zichy Aladár gróf hetven éves. *Zichy Aladár gróf*, a *Hangya* elnöke, szeptember hó 4-én ünnepelte hetvenedik születésnapját. A pápa *Pacelli* bíboros útján táviratilag üdvözölte. *Serédi Jusztián* hercegprímás pedig levelet írt neki. Üdvözlésére megjelentek vajtai birtokán *Huszár Károly*, *Ernszt Sándor*, *Mayer János*, *Schandl Károly*, *Turi Béla* és még számos képviselő, pártkülönbség nélkül, a meglévő és egyházi élet tényezői. *Shvoy Lajos* megyéspüspök ünnepi szentmisét pontifikált a vajtai templomban. Üdvözölte *Zichy Aladár* grófot az egyházközség, a községi képviselőtestület, a kereszténypárt, a *Hangya*, az uradalmi tisztviselők, cselédek. Végül pedig a rokonság nevében *Zichy János* gróf mondott üdvözlő beszédet.

Szeptember hó 23-án kezdődik az idei katolikus nagygyűlés. Szeptember hó 23-án tartják meg a fővárosban a XXV. országos katolikus nagygyűlést, amelyre az ország minden részéből kereszties gyorsvonatokon, különhajókon és autóbuszokon érkeznek a katolikus hívek. Az ünnepség délelőtt 10 órakor kezdődik az Ügetőpályán, ahol *Serédi Jusztián* dr. bíbornok-hercegprímás *Veni Sanctet* és szentmisét mond. A megnyitó ülésen *Glattfelder Gyula* dr. csanádi püspök, *Angelo Rotta* c. érsek, pápai nuncius, *Hóman Bálint* kultuszminiszter és *Zichy János* gróf mondanak beszédet.

Halált okozott a villamosáram. Szeptember hó 5-én délután Budapesten, a Maglódi-ut 18. számú téglagyár telepén különös halálos szerencsétlenség történt. A gépészlakás fölött 220 Volt feszültségű árammal telt villamosdrót húzódik el. Délután eddig még ismeretlen módon a villanydrót elszakadt. Az udvaron játszadozott egy környékbeli kisfiú. Az elszakadt villanydrót egyik vége ráesett a kisfiúra. Az áram a gyereket a földre sujtotta. A balesetnek szenttanuja volt. *Sündel Ágoston* gépész felesége. Az aszszony segíteni akart a gyereken, odarohant, megfogta a lábát és elrántotta, hogy kiszabadítsa a villamosáram hatás alól. Ez sikerült is, de ugyanabban a pillanatban a villamosdrót *Sündel Ágoston* kezére pattant. *Sündelné* éppen azelőtt ruhát mosott, nedves volt a keze, az áram erőssége felfokozódott és a 220 Voltos áram abban a pillanatban halálra sujtotta *Sündelnét*.

Összeütközött két repülőgép. Szeptember hó 6-án *Nápoly* felett két turista-repülőgép összeütközött. Az egyik gép egy templom kupolájára zuhant, ahol összetört. A templom is igen súlyosan megrongálódott. A másik gép a belváros egyik házának tetejére zuhant. Az egyik repülő *ejtőernyővel kiugrott gépéből* és csaknem teljesen sértetlenül ért földet. A másik azonban *gépével együtt elégett*.

Mérgezés okozott a férges csokoládé. *Molnár József* budapesti építési vállalkozó érdekes feljelentést tett a főkapitányságon. Elmondta, hogy látogatóban volt nála *Róza* Imre debreceni ügyvéd és csokoládébononnal kínálta meg leányát, a 16 éves *Molnár Anikót*. Estére *Anikó* rosszul lett és az orvos megállapította, hogy ételmérgezése van. A vállalkozó rögtön a csokoládéra gyanakodott és ami még a dobozban volt, megmutatta az orvosnak. Nagy meglepetésére kiderült, hogy a csokoládé férges. Az esetet rögtön megírták a debreceni ügyvédnek. Rövidesen megjött a válasz, hogy az ügyvéd is mérgezés szenvedett a csokoládétól és súlyos beteg fekszik Debrecenben. A rendőrség a feljelentésre — amelyben mellékelték a férges csokoládát is — megindította a nyomozást annak a megállapítására, hogy kit lehet felelősségre vonni a csokoládéokozta kettős mérgezésért.

Arany- és ezüstpénzek ára

1934. szeptember hó 11-én.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 28.50 fillér; kétkoronás 57 fillér; ötkoronás 1 pengő 42 fillér; régi egyforintos 76 fillér.

Aranypénzek: 1 darab 20 koronás arany 33 pengő 60 fillér; 10 koronás 16 pengő 30 fillér; Napoleon-arany 32.70—32.80 pengő.

14 karátos törtarany (gyűrű, karperec, fülbevaló, stb.) grammonként 3 pengő.

Színarany kilogrammja 5590—5575 pengő.

Szinezüst kilogrammja 76—76.5 pengő.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. *Belga nyulaim minden évben elpusztulnak, mi ennek az oka?* 2. *Honnan kérjek kizárólagról árjegyzéket?* (V. J., Dorogháza). — **Felelet:** 1. Nyulai közt bizonyára fertőző nátha uralkodik. Nem tűszögnek? Nincs orrkifolyás? Nincsenek a további betegeskedők lábain gennyek sebek? Ha igen, akkor igen erőlyes fertőtlenítésre van szükség. 2. Árjegyzéket kérjen a Hangyától, (Közraktár-u. 43.), vagy a Mezőgazdák Szövetkezetétől (Alkotmány-u. 29.), vagy a Kühne-gyártól (Vilmos császár-ut 59.)

Kérdés: *Határunkban nagyon elcsapordultak a hörszögök, mivel védekezzünk ellenük?* (M. L., Szentpéterúr). — **Felelet:** A hörszög irtása legegyszerűbben szénkénnel történhetik. Amelyik lyukban biztosan van hörszög, oda beöntünk 40 gramm szénkénnel, mely elpárologva, megöli a lyukban levő élő lényeket, így a hörszögök is. Hogy azonban a szénkénnel-gőzök ne illanbassanak el, a beöntés után a széles hörszöglyukat előbb fűszomsóval tömjük be, majd erre földet kapunkul s ezt jól letapossuk.

Kérdés: *Sertéseim a nyersburgonyát szeretik, ad-e ez annyi tápértéket, mint a főtt burgonya?* (R. L., Velence). — **Felelet:** A sertés a burgonyát pároltan (főzve) szívesebben eszi, jobban emésztí s így jobban értékesíti. Általában sertéssel a burgonya mindig párolva etetendő.

Kérdés: *Lucernára, szőlőre és dinnyére jó-e a mütrágya?* (N. K., Hajdubagos). — **Felelet:** Mindenféle növényre jó hatással van a mütrágya; kérdés csak az, hogy árának arányában növeli-e a termést? Ez a föld táperezésétől függ. Ezért kísérben próbálja ki előbb!

Kérdés: *1. Körtéfaim domboldalba vannak ültetve és így egész nyáron nem kapnak vizet, mivel az esővíz lecsalad róltuk s így a fák levelei elszáradnak? 2. Mikor jobb ültetni a köszmétét, tavasszal vagy ősszel, hogyan és mikor kell permetezni?* (P. J., Bokorvillavaldkert). — **Felelet:** 1. Talán a domboldali fák töve köré nagyobb tánytér kellene készítenie, ezt a völgy felé magasabb gáttal határolni, mely a hegy felől lecsurgó vizet felfogná. 2. A köszmétét jobb ősszel ültetni; csak a hideg agyagtalajokba tavasszal. A köszmété rügyfakadás előtt 2 százalékos Sulfarol-oldattal (100 liter vízben 2 kg Sulfarol), rügyfakadás után, amikor már erősen lombos, fész százalékos Sulfarol-oldattal permetezendő, 10 nap múlva ismét fész százalékos Sulfarol-oldattal kell permetezni. — A baranyai telepítés ügyét közelebről nem ismerjük.

Kérdés: *29 évi szolgálat után nyug-*

*díjazásomat kértem a vármegyétől, de kérvényemet elutasították azaz, hogy olyan örökséghez jutottam, amelynek jövedelméből meg lehet élni. Mivel ez nem felelt meg a valóságnak, fellebbeztem a határozat ellen a közigazgatási bíróságnál, de fellebbezésemre eddig még semmi válasz nem érkezett. Miért kérik a választ? (P. L., Orgovány). — **Felelet:** A közigazgatási bíróság annyira túl van terhelve munkával, hogy bizony gyakran évekig eltart egy ügynek az elintézése. Helyesen teszi, hogyha függetlenül a közigazgatási bíróságnál beadott fellebbezésétől, újból kérvényezi az alispánnál a nyugdíját és egy községi bizonyítványt csatol a kérvényhez, hogy sem örökség, sem más uton nem jutott olyan vagyonhoz, amelyből megélhetését biztosítani tudná.*

Kérdés: *Fordson traktorom után 44 pengő közmunkaadót vetettek ki. Jogos-e ez, mivel a köves utakat lehetőleg kerüljük. Hol lehet kérvényezni?* (S. Sz., Kiskunmajsza). — **Felelet:** Az adókiivetést a törvényes határidőn belül fellebbezze meg, ha a kiivetést sérelmesnek tartja.

Kérdés: *Védett birtokom van, de a törlesztésnél többet számítanak, mint amennyi járna. Hová forduljak orvoslásért?* (G. M., Törökszentmiklós). — **Felelet:** Forduljon a védett birtokok feletti felügyeletet gyakorló közfelügyeleti hatóságához, amely az adóhivatal mellett működik s ez megállapítja, hogy mennyit kell Önnek fizetnie.

Kérdés: *1. Ferenc József milyen bűnösöknek kegyelmezett meg? 2. IV. Károly milyen bűnösöknek kegyelmezett meg? 3. Részeseültek-e azok a bűnösök kegyelmeben, akiknek ügye a háború kitörésekor fellebbezés alatt állott és a háborút végigkiszolgálták? 4. Mennyit ér pengőben 1919. évi 1000 korona? (H. J., Bészéred).*

— **Felelet:** 1. Ferenc József uralkodása idején általános amnesztia nem volt. 2. IV. Károly király uralkodása idején, illetőleg koronázásakor általános amnesztia adott a politikai bűnösöknek és egyéb kisebb büncselekményt elkövetett elítélteknek. 3. A kegyelmezést általában mindig a büncselekmény súlyához mérten gyakorolja az államfő. 4. Nyolc fillért ér.

Kérdés: *A község legnagyobb része urbéri birtok. Az ezek után járó terület árverés után vászterületnek adták ki több, mint 4 éve és mi még eddig egy fillért sem kaptunk érte, pedig a 80 százaléka urbéri birtok. A bért eddig mindig a község pénztárába fizették és a tulajdonosoknak nem. Követelhetik-e a tulajdonosok a bér megtérítését a községtől?* (Ifj. T. L., Erdőkővesd). — **Felelet:** Ha az urbéresek külön jogtétellet képeznek, úgy az urbéri-birtok bérleti díja ezt a tételletet illeti meg, egyébként a községet.

Kérdés: *Tulmagasnak találjuk a bérbevett föld bérleti díját. Van-e a kormány-nak olyan rendellete, amelyek alapján*

a bérleti díjat le lehet szállítani? (Sz. I., Gyöngyöshalász). — **Felelet:** Ha a haszonbér összegének leszállítását kívánja, úgy 4 hónappal a gazdasági év lejárta előtt köteles egyességi tárgyalás megtartását kérni s amennyiben ez nem vezetne eredményre, úgy negyed évvel a gazdasági év befeljezése előtt kérnie kell a bírói eljárás megindítását, még pedig, ha a haszonbérbe vett ingatlan területe a 100 kat. holdat meg nem haladja, úgy az illetékes járásbírósnál, mint végső bíróságnál, ha pedig a 100 kat. holdat meghaladja, úgy a törvényszéknél, mint végső bíróságnál.

Kérdés: *Eladtam egy ingallant és a szerződésbe foglaltuk, hogy az összes terhek a vevőt terhelik. Mégis az ingatlan felmérésénél a mérnök a felmérési díjat az eladó nevére jegyezte s most ennek özvegye követeli ezt a díjat. Köteles vagyok-e megfizetni, ha a szerződéssel igazolni tudom azt, hogy ez a költség a vevőt terheli?* (G. E., Bácsalmás). — **Felelet:** Ha megbízást nem adott a mérnöknek és a szerződés szerint is a vevőt terheli a mérési költség, úgy nem tartozik az özvegynek fizetnie, azonban helyesen teszi, ha a vevőt is felszólítja, hogy ezt a tartozását rendezze.

Kérdés: *Édesapánk földjét mi, gyermekek feles haszonbérbe műveltük. Egyes-ségünk szeptember 7-ig szólt. Apánkat, ki zárlat alatt volt, az őrvaszék felszabadította s most sem munkánkért, sem a földbe bevetett terményekért semmiféle kártérítést nem adott. Megtagadhatja-e, vagy sem és hol kérhetünk orvoslást?* (M. S., Buzsák). — **Felelet:** Önök a gazdasági év végéig ragaszkodhatnak a bérleti szerződés fenntartásához ugyanolyan feltételekkel, ahogy azt a zárgondokkal megkötötték. Ha pedig ezt megakadályozták, úgy a bíróságnál kérhetik a birtokba őlt termények és munka ellenértékét.

Kérdés: *1. Apám meghalt és utána az általa kezelt pénztárban hiány maradt. Most a bíróság ítéletet hozott, mely szerint a hiányzó pénzösszeget az örökösök kötelesek megtéríteni. A fellebbezést elutasították. Hová lehet ebben az ügyben folyamodni? 2. Védett birtokom van és a rendelkezésem eleget teszek. Egy magán-hitelezőm, ki a kataszteri jövedelem 40-szeresén is túl van, be akarja rajtam hajtani a tartozást. Megteheti-e?* (V. D., Tiszatarján). — **Felelet:** 1. Első kérdésére mást nem tudunk mondani, csak azt, hogyha apjuk a rábizott pénzről nem tudott elszámolni, úgy tartozott a hiányt megfizetni s most halála után ez a tartozás az örökösökre szállott, de csak az örökölt vagyon erejéig. 2. A második kérdésre vonatkozóan a helyzet az, hogyha ingatlanait védett birtokká nyilvánították és Ön a védett gazda kötelességének eleget tesz és ha a követelés nincs a védelem alól kivéve, úgy nincs mitől tartania, mert végrehajtást Ön ellen nem vezethetnek.

Borszivattyúk

Bortömlők

Cifka József

Pincegazdasági cikkek

A bor kezeléséhez és forgalombahozatalához szükséges összes anyagok és eszközök. **BUDAPEST, V., Vilmos császár-ut 48.** Telefon 22—8—92.

Kérdés: Milyen okmányok szükségesek a névmagyarosításhoz és a kérvényre kell-e bélyeg? Mennyi idő alatt történik meg? (1579. sz. előfizető, Hács.) — **Felelet:** Születési anyakönyvi kivonat és kiskori névmagyarosítása esetén az atya, vagy a gyám beleegyezése. A kérvényre 2 pengős okmánybélyeg kell. Az elintézés idejét pontosan megmondani nem tudjuk. Körülbelül fél év.

Kérdés: 600 korona értékű hadikölcsönkötvényem után részesülhetek-e segélyben? (Ifj. B. M., Császárszár.) — **Felelet:** A jelenleg fennálló rendelkezések értelmében nem részesülhet segélyben.

Kérdés: 19 éves vagyok. Katona szeretnék lenni még ez évben, hogy kell fordulnom? (S. Gy., Nagybörzsöny.) — **Felelet:** Forduljon a Járási Népgondozó kirendeltséghez, ahol felvilágosítást fognak nyújtani, hogy óhaja teljesülhet-e, vagy sem.

Kérdés: Részesülhetek-e segélyben 1915-ben jegyzett 400 korona értékű hadikölcsönkötvényem után? (Á. B.) — **Felelet:** Nem részesülhet.

Kérdés: Jelentős mennyiségű fajalmam termelt az idén, hol értékesíthetném azt Pesten? (H. B., Hegyháthodász.) — **Felelet:** Itt közlünk néhány gyümölcs-nagykereskedő címét, próbálja meg közvetlenül nekik felajánlani készletét megvételre: Balázs Lajos IX., Nagyvásártelep 74. sz. fülke; Berkovits Jenő, Nagyvásártelep 103; Kabos Endre IX., Nagyvásártelep; Eismann és Társa IV., Városház-u. 14; Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő és Értékesítő Szövetkezete, IX., Mester-u. 15-17.; Hangya termelő-, értékesítő- és fogyasztási szövetkezet, IX., Közraktár-u. 30-34.

Kérdés: Jogom van-e segélyre 1000 korona hadikölcsönkötvényem után, mivel a főjegyző urunk azt a felvilágosítást adta, hogy ő csak 5000 koronáról szóló rendeletről tud? (B. S., Foktő.) — **Felelet:** Amennyiben évi tiszta jövedelme nem haladja meg az 1500 pengőt, amely határ feleség után 700 pengővel, gyerekek után pedig 300-300 pengővel emelkedik, kötvénye után segélyben részesülhet.

Kérdés: Földem országút melletti dűlőjébe, egy régi rendelet értelmében, diófát ültettem és ennek gyümölcsét éreken keresztül zavartalanul élveztem. Egy év óta azonban utkaparó jár az uton és nem engedi, hogy a diót a fáról leverjem, mivel azt állítja, hogy a termése őt illeti meg. Ez ügyben az utmesterhez fordultam, de ő elutasította kérésemet, hogy fordulhatok panasszal? (Ifj. V. M., Somogyvisonta.) — **Felelet:** Panaszával forduljon a községi bíróhoz. Másik kérdésére lapunk legközelebbi számában válaszolunk.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

V. I., Homokmégy. Lovának bizonyára olyan hibája van, ami miatt az illetékes ményvizsgáló-bizottság a tenyésztési igazolványt nem adhatja meg. Kérdezze meg csak az okát tőlük, ők készségesen felvilágosítják. Az okát majd írja meg nekünk is. — **G. A., Besenyőtelek.** Állás-közvetítéssel nincs módunkban foglalkozni s ezért kérésének nem tehetünk eleget. Leghelyesebben teszi tehát, ha környékükön próbál uradalomnál, vagy bérzajdaságnál elhelyezkedni. — **R. F., Hány.** Fia ügyében forduljon felvilágosításért a Járási Népgondozó kirendelt-

séghez. — **T. J., Csepel.** Szép versét hamarosan közöljük — **Ifj. N. F., Gyöngyöspuszta.** Kezdetleges próbálkozások, a versírás szabályainak ismerete nélkül; továbbá mesterkélts, fellengős képekkel. „És én ittam bájós arcod mámorát”, milyen messze esett ez a mondat az egyszerűségtől! — **Ifj. K. Gy., Szomoróe.** Számadó Ernő ur Hódmezővásárhelyen tartózkodik. Címe: Lánca-utca 4., Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége. Verseiből valamelyiket hamarosan közöljük. — **Ifj. N. B., Mihályfa.** Rejtvényeiből válogatunk. — **K. M., Aba.** Határozott érzék csillan meg a sorokban, de formailag még nem tökéletesek. Sokat kell olvasni, sokat kell írni és akkor majd fog jó, közzölhető verset is küldeni. — **Ifj. B. S., Úszod.** Az egyik versét már közöltük. A másik tulhosszu. — **1579. sz. előfizető, Hács.** Ha a kabát gyapjuszövetből készült, a bepíszkolódott gallért 1 rész szalmiák-szesz és 8 rész víz elegyével átítatott gyapjurongyocskával dörzsölgetjük, míg megtisztul.

T R É F Á K

Nyomós ok

— Hallom, hogy elsején másik lakásba költöztél. Miért hagytad ott a régi lakásodat?

— Azért, mert pont mellettünk volt az adóhivatal és a kisfiam a felektől eltanulta a legcsunyább káromkodásokat.

A nézeteltérés

— Látom, maga is egyedül borotválkozik.

— Téved. Amit az arcomon lát, az egy nézeteltérés a feleségemmel.

Oh azok az adósok!

Grün elmegy egyik legnehezebb adósához, Schwarchoz, és felháborodva mondja neki:

— Kérem, Schwarc, ez mégsem járja. Vegye tudomásul, hogy én nem vagyok hajlandó többé a város tulsó végéről hetente kétszer idekutyagolni magához a pénzemért.

— Hát kérem, Grün ur, — feleli Schwarc — fizetni egyelőre nem tudok, de ígérem, hogy nemsokára a maga közelébe jövök lakni.

Mai gyerek

Móricka goromba volt az apjával, mire az rázsol:

— Jegyezd meg magadnak, hogy egy gyermek mindig hálával tartozik apjának, mert mindent, még a létezését is annak köszönheti.

— Ugyan kérlek, — feleli kézzelgyintve Móricka — mindig ezzel zakodsz elő. Én még egyszer se hánytam a szemedre, hogy családapát csináltam belőled, pedig ezt igazán nekem köszönheted.

Kohn és az orvos

Kohn éjjel után két óraker felcsönget egy előkelő, híres orvost és így szól hozzá:

— Doktor ur, jöjjön gyorsan a la-

kásomra, a feleségem nagyon rosszul van.

Az orvos gyorsan magára kapja a ruháit, elrohan Kohnéhoz, megvizsgálja, aztán dühösen ráordít Kohnra:

— Ezért hívott maga ide engem éjszaka? Hiszen az asszonynak nincs semmi komolyabb baja. Miért nem jött nappal?

— Hát tessék tudni, — mentegeti magát Kohn — én egy nagyon szegény ember vagyok és nem tudok honoráriumot fizetni. Gondoltam, ha már idefárasztom a doktor urat, legalább nem rabolom el a drága hivatalos idejét.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

északi nemzet I L

(Beküldte ifj. Nagy István Szendrőről.)

2. Pontrejtvény.

. r . n . b . r . n . a . a . y . o .

(Beküldte ifju Kapás Ferenc Kecseletről.)

3. Szórejtvény.

R
a a

(Beküldte Csatári Mihály Rétszilásról.)

4. Számrejtvény.

4, 16, 12, 3, 1; női név.
6, 19, 10; a fémek egyrészét feloldja.
5, 20; fán van.
11, 13, 18, 21; női név.
2, 8, 17; méhek lakhelye.
23, 14, 26; var.
9, 24, 25, 27, 28, 29, 15; tavasz kezdete.
7, 22; szócska.

A betűk a számok sorrendjében összerakva egy magyar közmondást alkotnak. (Beküldte Németh Emmy Rácalmásról.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a 40-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 34-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: **Reviziót.** 2. Szórejtvény: **Porhintés.** 3. Szórejtvény: **Bölesöd.** 4. Szórejtvény: **Feneketlen.** 5. Szórejtvény: **Délibáb.**

Megfejtették: Simon Viktor, Kutnyánszky Géza, Rácz Elek, Molnár Lajos, Fekete Mihály, Zsoldos László, Günther Ferenc, László Irén, Bíró Margit, Nagy János, Pallai József, Máté-Tóth Gyula.

Jutalomkönyvet nyert: **Kutnyánszky Géza (Siklósbadony)** és **Simon Viktor (Alsópáhok).**

A 35-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

A BUDVÁRI LAKODALOM

32

Regény a székely ősidőkből ★ Irfa Földes Géza

— Azt én is szeretném látni! Nekem az aprópénzem már rég mind elfogyott s nagy tán sohasem es vót.

— Tréfálkozni akarsz? Vélem? Csicsernével? — s nagyobb nyomaték kedvéért erősen veri a földet a kardjával. — Mán még ezt es el nem tőröm! Nem én! Hát ki vagyok én? A te rongyod?

— Hát én a kied rongya vagyok? — vágja vissza szemtelenül Vetyegő is.

— Kikaparom a szemedet! — s már rá is rohant, de Vetyegő ellöki magától.

— Esszeapritlak, mint a tokányt! — és most kivont karddal rohan rá.

Vetyegő menekülni próbál, egy párszor még a termet is így megkerülük. Csicserné, mint valami örült, mindenütt a nyomában, de amikor az ajtóhoz értek, éppen a fejére célzott egy nagy csapást. Vetyegő ezelől csak úgy menekülhetett, ha hirtelen leuggol. Ez aztán azzal a veszedelmekkel járt, hogy Csicserné az üldözésben nem tudott megállani és Vetyegőn keresztül esett.

Szerencséjére, vagy talán szerencsétlenségére, nem esett a földre, mert az előrebukó asszonyt az éppen belépő Zandur elfogta. Vetyegő pedig ezalatt észrevétlen elmenekülhetett.

— Hugomasszony, mi lelt? — kérdi barátságosan Zandur.

— Jaj! Jaj! A farsokam! Hogy a suly egye meg! — igyekezik a figyelmet másfelé terelni.

— Jójó, de hova indultál ilyen sietve? — faggatja tovább Zandur bá'.

— A gyűlésbe jöttem lelkem... Nem akartam elkésni — feleli édeskészen.

Zandur erre a kijelentésre egy kicsit elmosolyodott s úgy tett, mintha ezt el is hinné.

— Jól van no. Hát csak ülj le a helyedre. Egy kicsit ugyan még várnod kell. De legalább jól kipihened magad...

XIX.

A kán követei

Alig telt el három hét s már a besenyők és székelyek között az elnémult harci zaj helyébe a békeség lépett. Két ilyen vitéz és alapjában véve becsületes nép között ez nem is lehet másként. Hiszen ha közöttük néhanéha ki is tör a háboruszkodás, ennek soha sem a gyűlölködés, hanem a két nemzet fiainak lelkében élő vitézi erő az igazi oka. Több ebben a hányivettség mindenkor és ez készleti versengésre a vitézeket. Ez amolyan vágyakozás a nagy nemzeti tornára. És

erre mind a kettőt a vére ösztönzi. Ebben a tekintetben az ősz székely és a besenyő nagyon egymásra talált. Ez a versengés éppen emiatt nem is végződhetett másként, mint ahogy ez az idők vinarában végződött: a két szomszéd rájött arra, hogy nekik voltaképpen testvériesen kell élniök. A székely hegyek között és a folyók mentén elterülő tágas mezőkön elférnek a besenyők is. S ahogy ezt ők megérezték, azóta ez a drága föld közös hazájuk. Egymás vérért többé nem ontják, de annál pazarabban áldozzák a közös haza védelmében.

De nekem, e mese elmondójának, ezuttal Jolán kinos helyzete a gondom. Azt kell tehát elmondani, ebből Jolán hogyan szabadult ki? Ezzel a kis kitéréssel csak azt akartam megmondani, hogy a székelyek és a besenyők sohasem voltak ugynevezett vérbeli ellenségek s aztán elég, ha azt mondjuk: a harci tornákon mindenkor tisztességes ellenfelek voltak. Ennek a két nemzetnek is az uralkodói ügyes-bajos dolgaikat egymásközt követekkel intézték el. A követeket itt is, ott is, mindenkor nagy tisztességgel fogadták. Egymás iránt érzett nagyrabecsülésüket ezzel is igyekeztek kifejezni. Azonban azt is meg kell jegyezni, hogy abban az időben már az egész műveltebb világon a követek megbecsülése a nemzetközi illendőség legelemibb szabálya volt.

A székelyek a követeket rendszeren a várban fogadták. Erre az alkalomra a nagy fogadó termet szépen feldíszítették. Elékerültek a drága szőnyegek, melyek nemcsak a székeket takarták, hanem a bejáratától kezdve a követek útját is elborították. A fogadásra az urak egymásután elég gyorsan érkeztek. Velök jöttek az asszonyok is. Azt talán mondani sem kell, hogy erre az alkalomra férfiak és asszonyok mind felvették a legszebb ruháikat. A drága aranyos ruhák azonban csak a gyülekezet külső csillogását mutatták. Igazán méltóságossá a sok daliás férfi és megcsodálni való szép asszony tette.

Amint az urak és az asszonyok beléptek a terembe, valamennyien elárulták azt a nagy meglepetést, hogy Csicsernét már a helyén találták. Ezt még eddig senki sem látta. Valamennyi arcról le lehetett olvasni, hogy mind azon tünődnek: mi lehet az oka ennek?

A közönség, ahogy a helyét elfoglalta, bejött Zandirhám is. Teljes fejedelmi díszben érkezett. Kiséretében volt Kájon, Zandur, Kada, Tiborc és Apor. Zandirhám széke az ajtóval szemben kissé magasabban állott a többinél. Mikor elfoglalta a helyét, melléje jobbról az öreg Zandur, balról Kájon s ezek mellé a kiséret többi tagja is leült.

A rabonbán megérkezését ünnepies csend fogadta. Zandirhám a trónról szétnézett a gyülekezeten. Látta, hogy minden rendben van, intett Kadanak, hogy a követeket vezesse be.

Kada az ajtókat kitárta. A kürtök megszólaltak, zengettek a hárfák és a zene ütemeire bejöttek a követek. Őket követte Tálitoppos. Belépésüket a közönség felállva fogadta. Amíg a követek Zandirhám elé értek, elég alkalma volt mindenkinek jól szemügyre venni őket. Igazi szép szál férfi volt mind a kettő. Ahogy Zandirhám előtt megállottak, elhallgattak a kürtök s a jobbról álló követ azonnal megszólalt.

— Hős Zandirhám, áldás és békeség legyen mindnyájatokkal!

— Isten hozott! — fogadta az üdvözlést Zandirhám is. — Mondjátok el, mi jó hozott hozzánk?

— Urunk, a kán, szeretettel üdvözlöl s az ő nevében nem is annyira követelést, mint egy barátságos kérelmet terjesztünk eléd.

— Az üdvözlést köszönöm, igaz szívből viszonzom, kérésteket pedig szívesen meghallgatom. Beszéljétek!

— Ez a velünk érkezett görög ifju — és Tálitoppos mutatott — nálunk járt. Tőle tudtuk meg, hogy itt nálatok egy idegen leányka van.

— Ismeritek ezt a leányt? — kérdi Zandirhám.

— Azt gondolom, ez nem fontos. Régen, mikor közöttünk még nem volt meg a béke, annak éppen most telik be tizenöt éve, ezt a leánykát tőlünk hozta el ide Budhám és felnevelte, mint tulajdon magzatját. Azért küldött hát minket a kán urunk, hogy ezt a lánykát vigyük vissza az ő sátrába.

— Uratoké ez a lány, vagy talán atyjafia, hogy titeket érte küldött?

— Uram, hosszú lenne ezeket mind elmondani, de azért mégis megpróbálom veled küldetésünket lehelőleg jól megértetni.

— Beszélj, szívesen meghallgatom.

— Görögországban — folytatta a követ — nem is olyan régen, még Mihály császár uralkodott. Nagy erények nem ékesítik emlékét, de annál keservesebben gondolnak rá rokonai...

— Tökéletesen úgy van — hagyja rá Kájon (Folytatjuk.)

MINDEN UJ

ELŐFIZETŐ

a falusi
polgár tá-
borát erősít

VASÁRNAP

BUDAPEST, V., BATHORY-U. 24.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak szeptember hó 11-én.)

Abraaktakarmányvásár. Buzakorpa 11, árpakorpa 12, borsóhéj 13, borsókorpa 13, buzakonkoly 10.50, buzatakarmányliszt 13.50, konkolydara 10.75, lenmagpogácsa 14.50, napraforgópogácsa 13.50, repecpogácsa 9.50, répaszelet, szárított 11.50, rozskonkoly 9, rozskorpa 10.75, rozstakarmányliszt 12.50, tökmagpogácsa 15 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 5.50—6.30, harmadrendű, csomagolásra 4.60—5.30, muharszéna 5—6, lucernaszéna 7.50—8.50, lucerna és muhar keverék 6.10, kölesszéna 4.50, alomszána, másodrendű 4—4.60 pengő métermázsánként.

Cirokszakál, takaró szalma átlagárban 34—36, béles szalma átlagárban 26—28 pengő métermázsánként. *Ciroknag* 8 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosok. Elsőrendű belöldi jármosok (tarka) és beállítani való tinó 40—44, elsőrendű belöldi jármosok (fehér) 40—44, másfél-éves tinók 38—40, másféléves üszök 38—40, fiatal, friss fejés tehén 50—55 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Borjuvásár. Elsőrendű 76—80, másodrendű 70—75, harmadrendű 54—60 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök, darabonként 50 kg sulyban 38—40, prima, fiatal bárányok, darabonként 40—42 és fél kg sulyban 38—40 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-ítás után mázsával, 3 kg sulylevonással.

Sertésvásár. Elsősztályú 80—82, szedett, közép 72—76, silány 62—65 fillér élőszuliban kilogrammonként.

Gyapjupiac. Hazánkban az elmúlt héten említésreméltó esemény nem történt, a forgalom kizárólag báránygyapjura szorítkozott, melyből néhány száz métermázsá 1.40—1.60 pengőért cserélt gazdát.

Tej és tejtermékek: Teljestej 32, lefőlőzt tej 8—10, tejszín 240—280, tejfel 120—150 fillér literenként. Centrifugált vaj 220—260, szedett vaj 180—220, tehénturó 0.50—0.80, juhsajt 150—200, grói 220—240, trappista 160—220, emmentáli 150—200 fillér kilogrammonként.

Baronfi és tojás. *Élőbaronfi:* Tyuk 1.60—2.50, csirke 0.70—2.40, ruca 1.50—2 pengő darabonként. — *Leölt baronfi:* Tyuk 1—1.50, csirke 1.40—2.40, ruca, hízott 1—1.40, lud, hízott 1—1.40, libamáj

2—6 pengő kilogrammonként. Teatojás 7—9, főzotojás és apró 5—6.5 fillér darabonként.

Zsir és szalonna: Szalonna, olvasztani való 1.12—1.32, sózott, kenyér 1.30—1.60, füstölt 1.40—1.80, háj 1.28—1.40, tepertő, zsíros 1.20—2, sertészsír, helybéli 1.24—1.36 pengő kilogrammonként.

Halpaci: Ponty, élő, nagyság szerint 1.30—1.60, harcsa 2.40—4 pengő kilogrammonként.

Vad és vadhus: Fogoly 0.60—1.20 pengő darabonként.

Fűszer, mák, méz, szappan: Paprika, édes, nemes 4.40—5.60, félédes 4—4.40, rózsá 3.20—3.60, erős 2.40—2.80, kereskedelmi 2—2.40, mák, fekete 0.68—0.96, pergetett méz 1.20—1.40, háziszappan, szín 1.20—1.40, közönséges 0.80—0.96 pengő kilogrammonként.

Zöldség: Sárgarépa 4—6 (1 cs.), petrezselyem 4—16 (1 cs.), zeller 2—8 (1 drb), kalarabé 2—5 (1 drb), karfiol 40—140, vöröshagyma, makói 8—14, közönséges 6—12, fokhagyma 28—70, cékla 10—20, fejeskáposzta 8—16, savanyított káposzta 28—36, kelkáposzta 10—20, vöröskáposzta 14—26, fejessaláta 3—10 (1 drb), tormá 40—120, burgonya, Gülbaba 10—12, őszi, rózsá 8—10, nyári, rózsá 9—12, Ella 6—10, kifíji 16—24, tömör eszpergekomba 140—280, uborka, savanyítani való 12—30, szegfűgomba 100—160, éti vargánya 100—160, zöldpaprika, apró, hegyes 19—30, nagy, tölténi való 8—28, tök, főző 5—12, paradicsom 3—10, zöldbab 10—60, vajbab 10—60, zöldborsó, hüvelyes 28—60, sóska 16—26, paraj, tisztított 14—24, fekete-retek 8—20 fillér kilogrammonként. Hónaposretek csomóként 6—14, zöld tengeri-eső darabonként 2—5 fillér.

Gyümölcs: Alma 14—48, körte 16—40, szilva, besztecel 10—36, görögdiñnye 4—6, sárgadiñnye 8—16, áfonya 120—160, őszibarack, magvaváló 10—160, őszibarack, nem magvaváló 20—160, esemege-szőlő 32—80, kevert szőlő 26—36, közönséges szőlő 18—30, dió 60—120, dióbél 320—400, meggyoró, olasz 240—300, magyaroró 280—360, héjazott mandula 320—600 fillér kilogrammonként.

Szesz és szeszitalok. A szeszárak és a forgalom változatlan. *Gyümölcspálinka.* Az üzletmenet valamivel élénkebb volt. *Törkölypálinka* élénkebb volt és 2.90—3 pengő volt ajánlat azonnali szállításra. *Szörpápálinka* 3.20—3.30 pengő, *eperpálinkában* gyéresebb volt a kínálat, 3.40 pengőig voltak üzletek. *Szítvóriumot*, *idei nyári árut* 3.60—3.80 pengőig ajánlották és ezeken az árakon voltak üzletkötések. Az árak 10.000 literfokunként, plusz 3 százalékos forgalmi adó értendők.

Fapiac. *Fenyőfaáru* iránt Budapesten a kereslet lanya, vidéken valamivel nagyobb az érdeklődés. Az árak változatlanul szilárdak. A *tuzifa* beszerzési igénye megkezdődött és ennek megfelelően élénk az üzlet. Az árak szilárdak, egyes esetekben meghaladják a Faforgalmi R-T által megállapított árakat. A Faforgalmi

R-T által szeptember hóra megállapított átvételi árak a következők: szárazfa, bükkhasáb 316, gyertyán 305, cser és kőris 286, akác 280, egyéb keményfa 270, lágylombfa 240, hántolt fa 290; friss fa: bükk 280, gyertyán 260, cser, tölgy és kőris 240, akác 280, egyéb keményfa 230, fenyőfa 250, lágylombfa 200 pengő budapesti paritásában. Aprított bükkfa 4.40—4.50, száraz aprított cserfa 4.30—4.40, idej aprított cserfa 4.10—4.20, vegyes fa 4—4.20 pengő 100 kilogrammonként Budapesten, házhoz szállítva, lerakva. *Lombfában* a kereslet nem felel meg a várakozásnak, a belöldi fogyasztás csekély.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára szeptember hó 11-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többre kerül száz darab:* Angol font 16.85—17.25; dollár 335.60—339.60; kanadai dollár 340—350; holland forint 231—233; német márka 136—137.60; svájci frank 110.70—111.65 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab:* Csehkorona 14.02—14.20; szerb dinár 7.80—8.30; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 64.75—65.35; román leu 3.42—3.46; bolgár leva 4—4.15; olasz lira 20.90—30.25; osztrák schilling 80—80.70 pengő.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, szeptember hó 16-án. Állat- és kirakodóvásár: Baja, Kiskundorozsma, Szabadzsállítás, Turkeve.

Hétfő, szeptember hó 17-én. Állat- és kirakodóvásár: Bátaszék, Csipkerek, Fehérgyarmat, Fertőszentmiklós, Gyón, Jászárokszállás, Kál, Kóka, Kötégán, Kőtelek, Magyaróvár, Martonvásár, Mezőkeresztes, Mohács, Lovasberény, Paks, Sajószentpéter, Sárbogárd, Szany, Tiszaszege, Tokaj, Vámosmikola, Veregyebáza, Veszprém. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Bácsalmás, Nagyatád, Patca, Somlóvásárhely, Tatabánya, Törökkipány. — *Sertés- és kirakodóvásár:* Ózd. — *Kirakodóvásár:* Tatabánya.

Kedd, szeptember hó 18-án. Állat- és kirakodóvásár: Bánréve, Martonvásár. — *Állatvásár:* Szikszó. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Gamás, Tamási. — *Sertés- és kirakodóvásár:* Borsodnádasd.

Szerda, szeptember hó 19-én. Állat- és kirakodóvásár: Püspökhatvan, Somogy-szob, Városlőd. — *Kirakodóvásár:* Rudabánya.

Csütörtök, szeptember hó 20-án. Állat- és kirakodóvásár: Cigánd, Gyulafaj, Hajdudhász, Püspökklády, Süttő. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Gölle, Koppányzántó.

Péntek, szeptember hó 21-én. Állat- és kirakodóvásár: Békés, Csenger, Erdőcsokonya, Szabadszentkirály. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Alsóság, Iharosberény, Körmen, Somogyárd, Tab.

Szombat, szeptember hó 22-én. Állat- és kirakodóvásár: Békés, Ócsöd. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Nemesnép.

KIADÓTULAJDONOS:

„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVÉS-SZÖVETSÉG

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL

Szinaranyat, ezüstöt és érmeket

magas áron vesz és elad, valamint tőzsdével megbízásokat vállal **BARNA-BANK**, Budapest, V., Nádor-utca 26.

Telefon: 213—16., 104—67.

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1934. SZEPTEMBER 16—22.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap **IX. 16**

9.15: Hírek. 10—11.10: Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi-templomból. 11.15—12.15: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál Raffay Sándor dr. püspök. 12.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Fridl Frigyes; Goldmark-hangverseny. **Szünetben:** „Rádiókrónika.” Elmondja Papp Jenő. 14: Hanglemezek; műdalok, tánczene. 15: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Röhringer Károlyné: „Mit tanulhatunk az élelméztani szaktanfolyamon.” 15.45: Berend Endre szalonzenekara; szórakoztató muzsika. 16.30: „Hermann Ottó.” Lambrecht Kálmán dr. előadása. 17: Rác Béla cigányzenekara. Közben 17.40: A Rádióélet őszi rádióadásversenyének ismertetése. 18.15: „A tenger napszámolai.” Zilahy Lajos előadása. 18.50: Keleti Lili zongorázik: „Tánczene a rokokótól napjainkig.” 19.35: Szász Ila és Sarkadi Aladár vidám estje. 20.25: Sporteredmények. 20.45: Részletek Offenbach operettjeiből. Előadja Szabó Honka, Halmos János és a Budapesti Hangverseny Zenekar. 22.10: Hírek. 22.20: A Mándits jazz-zenekar műsora. 23: Magyar Imre cigányzenekara muzsikál.

Hétfő **17**

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: „Nagy magyar városok tüzkatasztrófája.” (Felolvasás.) 10.40: „Őszi kerti gondok.” (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Weidinger Ede szalonzenekar; szórakoztató zene. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Bodrics Béla cigányzenekara. 14.40: Hírek, piaci árak. 16: A rádió diákkfőelőadása: „Egy oroszánvadász emlékeiből.” 16.45: Időjelzés, stb. 17: Gregor Vilmos énekel (zongorakísérettel); olasz dalok. 17.35: Német nyelvtanítás. 18.10: Heinemann Ede jazz-zenekara. 19: „A magyarság faji kiala-

kulása.” Mészáros Gyula dr. előadása. 19.35: Schwarz János és fiai különleges hangszereken játszanak. 20.10: „A tuzásról.” Huszár Károly (Pufi) esee-gése. 20.45: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Közreműködik Herz Lily (zongora); komoly zene. 22: Hírek, stb. 22.20: Kurina Simi cigányzenekara. 23: Lou de Féger-Brion franciányelvű előadása. 23.30: A Bachmann szalonkvin-tett műsora; szórakoztató zene.

Kedd **18**

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: „Mi okozza a hajhul-lást?” (Felolvasás). 10.40: „Az apród.” (Felolvasás). 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Klein Pál zongorázik, Gröber Sári énekel zongora-kísérettel. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Országos Postászenekar; szórakoztató zene. 14.40: Hírek, piaci árak. 16: Asszonyok tanács-adója. (Arányi Mária előadása). 16.45: Időjelzés, stb. 17: Budapesti Koncert Szalonzenekar; szórakoztató zene. 18: Szegedi István és Varságh János költeményeikből olvasnak fel. 18.45: Országb Tivadar hegedül zongorakísérettel; szórakoztató zene. 19.30: „A magyar mezőgazdaság.” Ihrig Károly dr. egyetemi tanár előadása. 20: Közvetítés a City Filmszínházból. 20.40: Kis Színpad. „Többet ésszel”. Vigjáték egy felvonásban. Irta: Pailleron. 21.30: Hírek, stb. 21.50: A Mária Terézia I. honvédegyaloezred zenekara; operarészletek. 23: Sáray Elemér cigányzenekara.

Szerda **19**

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: „Aratás és szüret utáni elmélkedés a XVIII. századbeli prédikációból.” (Felolvasás). 10.40: „Szüreti versek és bortalok.” (Felolvasás). 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Losonczy Schweitzer Oszkár szalonzenekara; szórakoztató zene. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Illosvay-trió; szórakoztató zene. 14.40: Hírek, piaci árak. 16: A rádió diákkfőelőadása: „Kik voltak a Minnesangerek”. 16.45: Időjelzés, stb. 17: „A

husvétii bárány". Bodrogközy Zoltán elbeszélése. 17.35: Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara; szórakoztató zene. 18.50: Oiasz nyelvoktatás. 19.25: Diósy Edit énekel zongorakísérettel. 20: „A magyar ipar”. Chorin Ferenc dr., a Gyáriparosok Országos Szövetsége elnöke előadása. 20.35: Veres Lajos cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel. 21.45: Hírek, stb. 22.05: Waldbauer—Kerpely vonósnégyes; komoly zene. 23.15: Hinczky László jazz-zenekarának műsora. Szántó Gyula énekszámával.

Csütörtök 20

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: „Muzsikás humor”. (Felolvasás.) 10.40: „Divatos szönyegeket”. (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: Az államrendőrség zenekara; szórakoztató zene. Közben kb. 12.30: Hírek, időjelzés, stb. 13.30: Engén Stepat balalajkazenekara. 14.40: Hírek, piaci árak. 16: „Pétörke az őserdőben”. Faludy Kálmán ifjúsági előadása. 16.45: Időjelzés, stb. 17: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Valló Árpád: „A méhek és a gyümölcstermesztés. 17.35: Bura Sándor cigányzenekara. Születésnap. 18: „Együnk szőlőt”. Szász Menyhért előadása. 18.50: „A névtelen cigány”. Spur Endre dr. előadása. 19.20: Hanglemezek; táncdalok. 22.20: A rádió külügyi negyedórása. 20.10: A Budapesti Szimfonikus Zenekar bemutatkozó hangversenyének közvetítése a Budai Vigadó-ból. Közreműködik Rösler Endre (ének) és a Palestrina Énekkar; magyar szerzők művei. Születésnap kb. 21.45: Hírek, stb., kb. 22.50: Bodriés Béla cigányzenekara.

Péntek 21

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: „Időszerű apróságok.” (Felolvasás.) 10.40: „Ifjúsági Közlemények.” (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Sovánka György cigányzenekara. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Perényi Gabriella énekel, Rejtő Gábor zongorázik zongorakísérettel. 14.40: Hírek, piaci árak. 16: A rádió

diákfelőrája: „A szellőtől az orkánig.” 16.45: Időjelzés, stb. 17: Gyorsírótanfolyam. 17.30: Len Baker jazz-zenekarának műsora. Weygand Tibor énekszámával. 18.25: Munkásfelőrá. 19: Az Elektromos Művek Dalköre; karéneke. 19.50: Rádió a rádióról. 20.10: Loris és Ida Margaretis kétzongorás hangversenye. 21: Sport hírek. 21.15: Kis színpad: „Bünteitőnovella.” Színmű egy felvonásban. Irta Ormos Gerő. 22.10: Hírek, stb. 22.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; operarészletek.

Szombat 22

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: „Petőfiék Koltón.” (Felolvasás.) 10.40: Tíz perc egészségügy: „A derékfájásról.” (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Szikla Adolf vokálnégyese; karéneke. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Bertha István szalonzenekara; szórakoztató zene. 14.40: Hírek, piaci árak. 16: Ezermesterműhely. A „Rádióélet” ifjúsági felőrája. 16.45: Időjelzés, stb. 17: Közvetítés a Magyar Wolfgram Lämpagyárból. 17.40: A Mária Terézia I. honvédegyalagezred zenekara; szórakoztató zene. 18.50: Mit üzen a rádió? 19.25: Pertis Jenő cigányzenekara. 20.15: Operettelőadás a Studióból: „A madarász.” Operett 3 felvonásban. Zenéjét szerezte Zeller. Utána kb. 22.15: Hírek, stb. 22.30: Kerpely Jenő gondolkázik, zongorakísérettel. 23.10: Hanglemezek; tánczene északon és délen.

BUDAPEST II. 834.6 m

Vasárnap, szeptember hó 16, délután 15.10—15.40: Szalonzene. — Hétfő, szeptember hó 17, este 20.50—21.50: Cigány-muzsika — Kedd, szeptember hó 18, délután 18.50—19.25: Szórakoztató zene. — Szerda, szeptember hó 19, este 22.10—23: Cigányzene, ének. — Csütörtök, szeptember hó 20, délután 17.10—17.30: Cigányzene; este 20.45—21.40: Szórakoztató zene. — Péntek, szeptember hó 21, este 22.50—23.50: Jazz. — Szombat, szeptember hó 22, délután 18.55—19.15: A hét eseményei.

A RÁDIÓ címe:

Budapest, VIII, Sándor-utca 7